

saMrevista

SERVEI D'ASSISTÈNCIA MUNICIPAL

número 27

Àmbits

JURÍDIC

Jurisprudència referent a la prescripció del dret de l'Administració al cobrament de quotes d'urbanització

ECONÒMIC

Comptabilització d'operacions de tresoreria

RECURSOS HUMANS

La prevenció dels riscos laborals als petits municipis

ECONÒMIC

La recaptació executiva de les multes de trànsit

TURISME

El turisme ornitològic a les Terres de l'Ebre, un instrument més al servei de la diversificació

Col·laboracions

JURÍDIC

Despeses de representació i defensa judicial de membres dels ens locals en els procediments penals

MEDI AMBIENT

Legislació ambiental sectorial que aporta criteris al planejament urbanístic

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

Sumari

Presentació	3
SAMcalendari	4
Breus	6

Àmbits

JURÍDIC

Jurisprudència referent a la prescripció del dret de l'Administració al cobrament de quotes d'urbanització	10
--	-----------

ECONÒMIC

Comptabilització d'operacions de tresoreria	12
---	-----------

RECURSOS HUMANS

La prevenció dels riscos laborals als petits municipis	14
--	-----------

ECONÒMIC

La recaptació executiva de les multes de trànsit	16
--	-----------

TURISME

El turisme ornitològic a les Terres de l'Ebre, un instrument més al servei de la diversificació	18
---	-----------

Col·laboracions

JURÍDIC

Despeses de representació i defensa judicial de membres dels ens locals en els procediments penals	21
--	-----------

MEDI AMBIENT

Legislació ambiental sectorial que aporta criteris al planejament urbanístic	26
--	-----------

L'entrevista	30
--------------	-----------

CRÈDITS

EDITA: DIPUTACIÓ DE TARRAGONA
Servei d'Assistència Municipal (SAM)
DIRECCIÓ TÈCNICA: Francesc Cid Grau
REALITZACIÓ I COORDINACIÓ: Montserrat Martínez Martínez
MAQUETACIÓ: Unitat d'Imatge Corporativa i Disseny Gràfic de la Diputació de Tarragona
FOTOGRAFIA: Arxiu
CORRECCIÓ ORTOGRÀFICA: Elisabet Montagut Vicente
IMPRESSIÓ: Ind. Gràf. G. Gibert, SA
DIPÒSIT LEGAL: T-273-1999

Servei d'Assistència Municipal
Passeig de Sant Antoni, 100
43003 Tarragona
Tel. 977 29 66 50
Fax 977 29 66 49
sam@altanet.org
www.sam.altanet.org

La Diputació de Tarragona no comparteix necessàriament les opinions dels col·laboradors de la SAMrevista.

Aquesta revista fa servir paper reciclat

Presentació

UN ANY MÉS LES CORPORACIONS LOCALS ESTEM AL DAVANT D'UNA DE LES SESSIONS PLENÀRIES DE MÉS RELLEU PER A QUAISEVOL ADMINISTRACIÓ. EFECTIVAMENT, DESPRÉS D'HAVER PASSAT LA TRAMITACIÓ CORRESPONENT QUE INCLOU ELS TREBALLS DELS TÈCNICS I LES NECESSÀRIES NEGOCIACIONS POLÍTiques, ESTEM DAVANT DEL PUNT FINAL, L'APROVACIÓ —SI S'ESCAU— DEL PRESSUPOST PER A L'EXERCICI 2007. S'HA DE DESTACAR QUE L'ANY 2007 ÉS L'EXERCICI FINAL DEL MANDAT QUE S'INICIÀ DESPRÉS DE LES ELECCIONS MUNICIPALS DEL 2003 I, ÉS PER AIXÒ, QUE ELS COMPTES DE LES CORPORACIONS VENEN A DONAR ACABAMENT ALS PROJECTES INICIATS LLAVORS.

Els governs locals donen una àmplia i exhaustiva visió dels números que componen el pressupost i, malgrat que puguin semblar xifres fredes, crec que és important destacar-ne el sentit de la dinàmica de la institució municipal i del paper creixent —que comporta indefugiblement una evident responsabilitat— de l'acció de les corporacions en els respectius territoris, complint, aquí s'ha d'assenyalar, la missió que és comuna a les administracions locals: servir a la ciutadania i al territori.

En el cas de la Diputació tots els grups polítics han entès el necessari lideratge que corresponia a la corporació en el procés de modernització assumit per les administracions locals de les comarques tarragonines. A les tasques del dia a dia que es con-

soliden, s'afegeixen les aportacions econòmiques a aspectes puntuals per atendre les necessitats dels ajuntaments i dels consells comarcals, aquests mitjançant conveni singular, així com s'ha reforçat, també, la dotació d'equips professionals. Com a fet singular es preveu el desenvolupament del projecte e-gov mitjançant accions de caire intern a la corporació però, també, conjuntes a les administracions locals del territori.

No descobriré res si destaco, com a principal font de finançament dels pressupostos locals, les aportacions de l'Estat mitjançant la participació en els tributs de l'Estat, de la Generalitat i d'aquesta mateixa Diputació pel que fa a les inversions locals. Però crec que és de justícia remarcar, l'esforç dels gestors locals per tal d'obtenir altres fons d'aportació d'ingressos que permeten a la corporació tirar endavant els serveis i les obres municipals. En aquest sentit, rebem amb molt d'interès les manifestacions dels responsables de la Generalitat en relació a la delimitació de les despeses causades als ajuntaments —aquí em penso que hem de llegir a totes les administracions locals— per l'exercici de les competències impròpies, delimitació que vindrà a significar més recursos disponibles per dedicar a competències pròpies.

Un any més he de referir-me al marc en el qual ens trobem. A ningú se li amaga que n'és punt principal el nou Estatut de Catalunya que inclou en el seu redactat una clara referència a quina ha de ser l'organització territorial del nostre país; com no pot oblidar-se la referència a la nova redacció en curs de la Ley de Gobierno Local que està en procés de debat; com tampoc ens serà aliena la redacció de l'Estatut dels treballadors públics.

Joan Aregio Navarro

President de la Diputació de Tarragona

SaM calendari

CALENDARI D'ACTIVITATS DESEMBRE DE 2006 I GENER, FEBRER I MARÇ DE 2007

DESEMBRE

1. PRESSUPOST

Abans del 31 de desembre s'haurà d'aprovar definitivament el pressupost de l'any següent. Juntament amb el pressupost s'ha d'aprovar la plantilla del personal, que haurà de comprendre tots els llocs de treball, degudament classificats reservats a funcionaris, personal laboral i eventual. El pressupost definitivament aprovat s'ha de trametre a l'Administració de l'Estat i a la Generalitat de Catalunya.

2. ORDENANCES FISCALS

Abans del 31 de desembre s'hauran de publicar les ordenances fiscals amb els nous tributs, taxes i preus públics que entrin en vigor a partir de l'1 de gener del 2006. Per tal de poder publicar la seva aprovació definitiva es recomana la seva presentació al BOP abans del dia 17 de desembre de 2005.

3. PUBLICACIÓ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

Trimestralment, les capitals de província, les poblacions de més de 50.000 habitants (ROF) i aquelles poblacions que segons la Llei 7/1985 sigui obligatori, han de publicar un butlletí d'informació municipal on s'insereixi un extracte dels acords i de les resolucions adoptades.

4. ANIMALS DE COMPANYIA

L'article 14 de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals, obliga els ajuntaments a organitzar un registre censal d'animals de companyia. Els propietaris dels animals han d'inscriure'ls en aquest cens del municipi de residència habitual de l'animal. Els ajuntaments han de comunicar al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca les altes i baixes, així com les modificacions que es produeixin de les dades censals com a mínim un cop a l'any.

GENER

1. IRPF

Fins el dia 20 de gener l'ajuntament haurà de presentar a la Delegació d'Hisenda la declaració de les quantitats retingudes en el quart trimestre de l'any anterior i el resum anual.

- Retencions i ingressos a compte de rendiments del treball.
- Quart trimestre de l'any anterior. **Model 110**
- Resum anual. **Model 190**

Fins el dia 20 de gener es presentarà declaració de la retenció practicada el trimestre anterior per rendiments procedents de l'arrendament d'immobles urbans.

2. IVA

Fins el dia 1 de febrer es presentaran els impresos 300 (règim general) i 311 (règim simplificat) corresponents al quart trimestre de l'any anterior. També es presentarà l'imprès 390 de resum de l'any anterior.

Unitat de Secretaria i Intervenció Municipal

Servei d'Assistència Municipal

ACTIVITATS COMUNES TOTS ELS MESOS DE L'ANY

1. Revisió contínua del padró municipal

D'acord amb la Llei 4/1996, de 10 de gener, de modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (en endavant LRBRL), en relació amb el padró municipal i amb la normativa de desenvolupament dictada per l'INE, mensualment s'han de trametre a aquest ens les variacions produïdes en el padró d'habitants.

Els ajuntaments, d'acord amb l'article 81 del Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals, aprovat pel RD 2612/1996, de 20 de desembre, de modificació del RD 1690/1986, d'11 de juliol, han d'aprovar la revisió dels seus padrons municipals amb referència a l'1 de gener de cada any, formalitzant les alteracions portades a terme durant l'exercici anterior.

2. Cotització al règim general de la Seguretat Social

Abans de cada final de mes s'han de presentar els impresos TC1 i TC2 del personal laboral, funcionaris integrats (procedents de MUPAL) i funcionaris de nou ingrés (no procedents de MUPAL), separats per grups, corresponents al mes anterior.

3. Estadística d'edificació i habitatge

Dins els deu primers dies de cada mes s'han de presentar a la Direcció General d'Arquitect-

tura i Habitatge, els qüestionaris corresponents a les llicències d'obres atorgades el mes anterior, i l'estadística d'edificació i habitatge establerta a l'Ordre de 29 de maig de 1989, de normes per a l'elaboració de l'edificació i habitatge.

4. Dipòsit de detinguts

Per tal de percebre les quantitats assignades segons l'Ordre de 26 de juny de 2005 del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i d'acord amb la disposició addicional segona del Decret 329/2006, de 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya, els ajuntaments que disposin de custòdia de detinguts han de retre comptes, cada mes, al Departament de Justícia, mitjançant un certificat acreditatiu del nombre per dia de detinguts/des, presos/es o penats/ades a disposició judicial, en què s'expressin les seves dades d'identificació personal, i que serà emès pel/per la secretari/ària de la corporació municipal o pel/per la funcionari/ària encarregat/ada del dipòsit, amb el vistiplau de l'alcalde/essa, que haurà d'anar acompanyat necessàriament d'una còpia certificada dels manaments de detenció, presó, trasllat o llibertat dictats per les autoritats judicials.

5. Tutela financera

L'Ordre de 28 de juny de 1999 del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat va mo-

dificar la informació que han de trametre els ens locals i els ens dependents en les sol·licituds d'autorització i en les comunicacions, relatives a la concertació d'operacions de crèdit.

Els deu primers dies de cada mes, els ens locals, els seus organismes autònoms i les societats mercantils de capital íntegrament local han de comunicar a la Direcció General de Política Financera les operacions de crèdit de termini igual o inferior a un any, formalitzades o avalades durant el mes anterior. Aquesta comunicació s'ha d'efectuar mitjançant la tramesa del model CT «Operació de tresoreria» que recull aquesta Ordre.

D'altra banda, també han de comunicar a la Direcció General de Política Financera, les operacions de crèdit no subjectes a autorització, de termini superior a un any, que haguesin realitzat. Aquesta comunicació es farà durant els deu dies primers del mes següent al de la formalització, en el mateix ordre amb el que han estat formalitzades.

Perquè es pugui fer un seguiment del compliment de les previsions contingudes al model PR «Previsions d'ingressos i despeses o d'estats financers», els ens afectats han de trametre, a la Direcció General de política financera, durant el primer semestre de cada exercici, les dades corresponents al tancament comptable de l'exercici anterior, les quals s'han de detallar en el mateix format que en el model esmentat establert a l'annex 8.1. de l'Ordre de 28 de juny de 1999.

6. Informació de l'execució del pressupost i dels moviments de tresoreria

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, que aprova el Text refós de la Llei d'hisendes locals estableix que l'interventor haurà de trametre al ple, informació de l'execució del pressupost i del moviment de tresoreria en els

terminis i amb la periodicitat que estableixi el ple.

7. Llicències

El Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals, estableix l'obligació de donar publicitat, al tauler d'anuncis de la corporació, dels acords o resolucions de l'atorgament de llicències.

8. Activitats recreatives i els establiments públics

La Llei 10/1990, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics, estableix que els ajuntaments han de comunicar a la Delegació Territorial de la Generalitat a Tarragona les resolucions relatives a llicències d'obertura de locals dedicats a espectacles i d'establiments de pública concurrència, i també els canvis de titularitat, de raó social o de domicili a l'efecte de les notificacions.

9. Remissió a la Sindicatura de Comptes de l'extracte de determinats expedients de contractació

De conformitat amb l'article 57 del Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, que aprova el Text refós de la Llei de contractes i la Resolució de 5 de maig de 2005, les entitats públiques, han de trametre a la Sindicatura de Comptes, l'extracte de determinats contractes segons la quantia, en el termini de tres mesos des de la formalització del contracte.

10. Remissió a la Junta Consultiva de Contractació Administrativa

D'acord amb l'article 58 del TRLCAP i l'article 114 del Reial decret 1098/2001, de 12 d'octubre, que aprova el Reglament de la Llei de contractes (RLCAP) i l'Ordre 1077/2005, de 31 de març s'ha de trametre les dades que diu l'article 114 del RLCAP, de tots els contractes celebrats, excepte els menors, dins dels 3 mesos següents a la formalització del contracte.

3. DEUTE PERPETU A FAVOR DELS AJUNTAMENTS

Els ajuntaments que tinguin inscripcions nominatives de deute perpetu han de tenir en compte que aquestes inscripcions degudament facturades, s'han de presentar, a la intervenció d'Hisenda de la seva província, perquè els siguin liquidats i reconeguts els interessos corresponents al venciment del trimestre anterior.

FEBRER

1. CONVOCATÒRIA DE LLOCS VACANTS RESERVATS A FUNCIONARIS D'ADMINISTRACIÓ LOCAL, AMB HABILITACIÓ DE CARÀCTER NACIONAL

Els presidents de les corporacions locals amb llocs vacants aprovaran la convocatòria i la trametraran durant els deu primers dies de febrer de cada any a la comunitat autònoma respectiva per a la seva publicació conjunta dins la segona desena del mes, segons estableix l'article 19 del Reial decret 1732/1994, de 29 de juliol, sobre provisió de llocs de treball reservats a funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.

2. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI ANTERIOR

El pressupost de cada exercici es liquidarà, quant a recaptació de drets i pagament d'obligacions al 31 de desembre de cada any, segons el TRLRHL. La liquidació del pressupost es farà per l'ens local abans del primer de març i s'aprovarà pel president de la corporació, previ informe de la intervenció. De la liquidació del pressupost es donarà compte al ple en la primera sessió que tingui lloc.

3. PUBLICACIONS DE L'OFERTA PÚBLICA D'OCUPACIÓ AL BOE I DOGC

MARÇ

1. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI ANTERIOR

Tal i com estableix l'article 193.5 del TRLRHL, abans de finalitzar el mes de març s'ha de trametre còpia de la liquidació del pressupost a la Delegació del Govern de la Generalitat i al Ministeri d'Economia i Hisenda.

2. RELACIÓ D'OPERACIONS AMB TERCERES PERSONES

Durant el mes de març els ens locals han de presentar a l'Administració d'Hisenda, tal com estableix l'article 6 del Reial decret 2027/1995, de 22 de desembre, pel qual es regula la declaració anual d'operacions amb terceres persones, la declaració anual d'operacions realitzades a l'exercici anterior, relacionant les adquisicions en general de béns o serveis que efectuin al marge de les seves activitats empresarials o professionals o, fins i tot, quan no realitzin activitats d'aquesta naturalesa.

Les administracions territorials hauran de relacionar les subvencions o ajudes donades a càrrec dels pressupostos generals.

Aquesta declaració s'haurà de fer quan en el seu conjunt, per a cada persona o entitat, s'hagi superat la xifra de 3.005,06 EUR durant l'any natural corresponent. Es realitza amb l'imprès 347.

3. PUBLICACIÓ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

Trimestralment, les capitals de província, les poblacions de més de 50.000 habitants (ROF) i aquelles poblacions que segons la LRBRL sigui obligatori, han de publicar un butlletí d'informació municipal on s'insereixi un extracte dels acords i de les resolucions adoptats.

4. DECLARACIÓ A L'ACA DEL RESUM ANUAL DE LA FACTURA DEL CANON DE L'AIGUA

D'acord amb l'article 39.2 del Decret 103/2000, de 6 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels tributs gestionats per l'Agència Catalana de l'Aigua, totes les entitats subministradores queden obligades a presentar a l'Agència, fins el 10 de març de cada any, i per cada municipi que proveeixin, una declaració resum de la facturació de l'any anterior ajustada al model que s'incorpora a l'annex A3. Aquestes declaracions s'han de presentar en suport informàtic, excepte impossibilitat tècnica o organitzava per fer-ho.

LA DIPUTACIÓ HA CONSTRUÏT LA NOVA CIRCUMVAL·LACIÓ DE BONASTRE

La nova circumval·lació de Bonastre, executada per la Diputació de Tarragona amb l'objectiu de solucionar els problemes d'un tram de la carretera TV-2041, que travessava aquesta població de la comarca del Baix Penedès, ja és una realitat. Per la realització d'aquest projecte, la institució intercomarcal ha invertit 1.151.400,65 euros.

L'acte inaugural, que es va celebrar el passat mes d'octubre i va aplegar nombrosos veïns i alcaldes de la comarca, va anar a càrrec de Joan Aregio, president de la Diputació de Tarragona i de l'alcalde de Bonastre, David Godall.

La nova circumval·lació de Bonastre, que uneix la N-340 amb la TV-2042 per Roda de Barà i Bonastre, té 1.048 metres de longitud, 7 metres d'amplada de calçada, vorals a ambdós costats d'1 metre i un

ferm de 10 centímetres. Les obres han inclòs la construcció d'una rotonda d'entrada a la població amb il·luminació i enjardinament central, un nou aparcament junt a la font de Santa Magdalena, l'acondicionament amb illots de la intersecció de la circumval·lació amb el carrer muralla i la construcció d'un tercer carril de desacceleració i un d'espera.

L'execució d'aquest projecte ha suposat un gran benefici per als veïns de la comarca del Baix Penedès, ja que s'han solucionat els problemes del pas de trànsit de l'antiga travessera, molt estreta i perillosa, per dins del nucli urbà de Bonastre.

BASE - GESTIÓ D'INGRESSOS, DE LA DIPUTACIÓ DE TARRAGONA, OBTÉ EL PREMI CATCERT, PER L'ÚS DE LA SIGNATURA ELECTRÒNICA

L'Organisme Autònom BASE - Gestió d'Ingressos de la Dipu-

tació de Tarragona - ha obtingut el premi CaTCert de Signatura Electrònica 2006, atorgat per l'Agència Catalana de Certificació, pels seus avanços en l'ús d'aquesta eina digital.

Aquest concurs, que es convocà durant la celebració de les III Jornades de signatura electrònica, ha adjudicat a la Diputació de Tarragona BASE - Gestió d'Ingressos - el premi corresponent a la Millor iniciativa d'ús de la signatura electrònica en les relacions entre les administracions públiques, per l'aplicació e-GIM, el sistema gestor de les sancions per infraccions de trànsit. A través d'aquests premis, l'Agència Catalana de Certificació reconeix la tasca de foment i impuls de l'ús de la signatura electrònica en l'àmbit de les administracions públiques i les seves relacions amb empreses, professionals i ciutadans en general.

El diputat del Consell Rector de BASE, Jaume Domingo Planas, va ser l'encarregat de recollir el premi, i durant la seva intervenció va destacar l'interès de la

Diputació de Tarragona en l'aplicació de les noves tecnologies com a mitjà per prestar un millor servei als ajuntaments i als ciutadans.

LA DIPUTACIÓ I L'OBRA SOCIAL «LA CAIXA» IMPULSEN PROJECTES PER A LA PRESERVACIÓ DELS ESPAIS NATURALS DE LA DEMARCACIÓ

Arran del conveni signat el mes de març per la Diputació de Tarragona, a través de Desenvolupament Local, i l'Obra Social «la Caixa», s'estan portant a terme diversos projectes amb l'objectiu de fomentar la conservació dels hàbitats naturals del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre. Aquestes accions compleixen, alhora, una finalitat social, perquè promouen la inserció laboral de col·lectius desfavorits, com aturats majors de 45 anys, dones en situació d'atur i persones amb discapacitat.

Els nou projectes previstos, pels quals s'invertirà un total de 3 milions d'euros, són els següents:

- Control del xancre del castanyer a les Muntanyes de Prades.
- Preservació de l'entorn del Parc Natural del Delta.
- Recuperació de l'Àrea Natural del Montmell.
- Preservació de l'entorn forestal del Pont del Diable.
- Protecció contra els incendis forestals al Parc Natural a del Montsant.
- Estudi del cranc de riu autòcton al Parc Natural de la Serra del Montsant.
- Recuperació d'espècies vegetals d'interès al Parc Natural dels Ports.
- Restauració del Clot del Bou.
- Actuacions mediambientals als boscos d'Aiguamúrcia.

L'OBRA PICTÒRICA DE JOSEP ICART SURT A LA LLUM PÚBLICA

El Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona, amb motiu del 20è aniversari de la

mort de Josep Icart, va presentar una exposició antològica d'aquest insigne pintor tarragoní. Un recull d'obres inèdites que el públic va poder visitar durant els mesos de setembre i octubre i que va ser possible gràcies a la laboriosa tasca de catalogació i selecció de les obres realitzada pel Museu d'Art Modern, que va comptar amb la col·laboració de la família del pintor.

La mostra, titulada *Josep Icart (1928-1985)*, permetia un recorregut per la polifacètica creació de Josep Icart, en la qual s'hi manifestaven clarament les dues etapes pictòriques que visqué l'artista: la primera, l'anomenada «fosca», es caracteritza per l'exteriorització dels sentiments de ràbia, amargor i desesperació arran de l'infart que va patir l'any 1969. I la segona, a través de la qual l'artista recupera l'horitzó i crea unes obres molt més coloristes, amb colors agressius i línies fosques, però amb molta més lluminositat.

L'acte inaugural de l'exposició va ser presidit pel president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio, que va ressaltar la vin-

culació que Josep Icart tenia amb la ciutat de Tarragona i amb la pròpia institució.

LA DIPUTACIÓ INAUGURA A TORTOSA UNA NOVA SEU DEL PATRONAT DE TURISME

Coincidint amb la celebració del Dia Mundial del Turisme, el Patronat de Turisme de la Diputació va inaugurar la seva nova seu a Tortosa amb l'objectiu de promocionar la marca turística Terres de l'Ebre. La inauguració de la nova oficina, ubicada al bell mig de Tortosa (Plaça de l'Àngel, edifici Siboni) va ser presidida pel president de la Diputació, Joan Aregio, acompanyat pel vicepresident de la institució i president delegat del Patronat de Turisme, Albert Vallvé.

Les noves dependències del Patronat a les Terres de l'Ebre

tenen una superfície de 140 m², on treballen 5 persones formades professionalment en matèria turística, al capdavant de les quals figura Marta Farrero, adjunta de gerència. Aquestes oficines estan dotades dels mitjans tècnics més innovadors, així com d'una sala de reunions, per tal d'atendre visites i establir relacions professionals amb l'objectiu de donar a conèixer, tant a nivell nacional com internacional, la riquesa turística de les Terres de l'Ebre.

Durant l'acte inaugural, el gerent del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona, Octavi Bono, va posar de manifest els reptes que té a partir d'ara el Patronat de Turisme de la Diputació vers la promoció turística d'aquestes terres, que s'ha d'assolir amb un treball constant i enèrgic.

LA DIPUTACIÓ DEDICA EL CICLE «RECUPEREM LA PARAULA» A L'ESCRIPTOR JOAN PUIG I FERRETER

La Diputació de Tarragona ha dedicat aquest any el cicle «Recuperem la paraula» a l'escriptor de la Selva del Camp Joan Puig i Ferrer, amb motiu del 50è aniversari de la seva mort i per la seva contribució a la literatura catalana.

Durant el mes novembre es va dur a terme la lectura pública de l'obra més emblemàtica de l'escriptor selvatà, *Camins de França*. El Palau de la Diputació i el Museu d'Art Modern han estat el marc de les sessions d'enguany, en les quals hi van participar destacats personatges de la vida social, cultural i esportiva del Camp de Tarragona, així com col·lectius de teatre jove i associacions de gent gran.

Les jornades «Recuperem la paraula», que tenen com a principal objectiu implicar-se en el món de la literatura catalana i transmetre als ciutadans el plaer de la lectura, s'emmarquen en la tardor literària que organitza l'Ajuntament de Tarragona i estan plenament consolidades després de tres anys consecutius d'èxit. L'any 2004 es va dedicar a *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, i el 2005 a *Camí de Sirga*, de Jesús Montcada.

LA TINETJORNADA ANALITZA LES INNOVACIONS TECNOLÒGIQUES APLICADES A INTERNET I EL PAPER DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

El Palau de la Diputació de Tarragona va acollir el mes de novembre la celebració de la TinetJornada, una trobada de

tinetaires adreçada a descobrir les tendències i novetats d'Internet i de les tecnologies de la informació.

Aquest any, el tema central ha estat «Els continguts audiovisuals a Internet i els dispositius mòbils de darrera generació». La jornada, organitzada per TINET, la Xarxa Ciutadana de les comarques de Tarragona, ha comptat amb la participació d'unes setanta persones que han pogut escoltar les ponències de tres experts en aquesta matèria: Jordi Ortiz, tècnic de dades de la companyia Vodafone; Artur Serra, adjunt de direcció de la Fundació I2CAT de la Universitat Politècnica de Catalunya i Fernando Izquierdo, director general del grup Mediaweb a l'Estat espanyol.

La jornada va concloure que la Xarxa Ciutadana de les comarques de Tarragona, TINET, pot esdevenir un «livinglab» que permeti la participació dels usuaris en la innovació tecnològica. Per la seva banda, el president de la Diputació va posar de manifest el «compromís de l'ens amb les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) per a un benefici social, en un sentit ampli.

El director de l'Organisme Autònom per a la Societat de la Diputació, OASI, Enric Brull, es

va encarregat d'obrir l'acte, i la cloenda va anar a càrrec del president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio.

LA DIPUTACIÓ LIDERA EL FÒRUM DE LA SOSTENIBILITAT DE LES COMARQUES DE TARRAGONA

El president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio, va presentar el passat mes d'octubre a Tarragona, i el passat 30 de novembre a Tortosa, el Fòrum de la Sostenibilitat, una nova eina de treball que lidera la Diputació per donar veu al territori del Camp de Tarragona i de Terres de l'Ebre, i que té com objectiu tractar els temes clau que afecten l'avançament cap a la sostenibilitat.

La Diputació pretén tirar endavant aquesta iniciativa des del territori i amb el territori, acollint-hi el món educatiu i universitari, les entitats locals, el món comunicatiu, la societat civil i els sectors econòmics compromesos amb la Responsabilitat Social Corporativa (RSC).

Aquest projecte neix com a conseqüència de la trajectòria i l'acció desenvolupada en el si de la Unitat de Medi Ambient de la corporació. L'objectiu principal d'aquesta estratègia és aconseguir un major grau d'eficàcia i eficiència en

les accions i configurar un model de treball capaç de donar resposta a les demandes de la societat actual, a partir de la construcció d'un futur sostenible per als ciutadans.

L'aigua serà el tema estrella a tractar durant l'any acadèmic 2006-2007, conscients de la seva escassetat a les nostres comarques i de la font de vida que suposa. Per a l'any 2007-2008 es preveu que el tema a debatre en tota la seva amplitud sigui el paisatge, un dels grans valors del territori del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre.

LA DIPUTACIÓ I EL CONSORCI D'AIGÜES DE TARRAGONA PROMOUEN L'ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

La Diputació de Tarragona i el Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) han signat aquest any, un conveni que regula el desenvolupament d'un Pla Integral d'Estalvi d'Aigua a una trentena de municipis de la demarcació.

Arran d'aquest acord i amb l'objectiu de pal·liar la disminució de reserves d'aigua de les comarques tarragonines, les dues entitats han engegat conjuntament la campanya «Gota

a gota s'esgota», a través de la qual difonen els valors de reducció de la demanda i millora de l'eficiència en l'ús de l'aigua. D'aquesta manera, es preveu garantir l'abastament d'aquest recurs, a mig i llarg termini, en condicions adients de garantia i eficàcia.

Aquest Pla Integral d'Estalvi d'Aigua, dotat en 108.000 euros, dels quals la Diputació aporta 54.000 euros, es basa en la participació dels ciutadans. La campanya «Gota a gota s'esgota» posa a la seva disposició mitjans i tecnologies que permeten estalviar aigua. La campanya ja s'ha engegat a un total de 21 municipis de la demarcació de Tarragona amb la finalitat de reduir la despesa a 100 litres d'aigua per dia i habitant, màxim establert com a consum responsable.

LA NIT DEL TURISME DE LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE REUNEIX MÉS DE 600 PROFESSIONALS DEL SECTOR

Prop de 600 persones es van aplegar a PortAventura per celebrar la Nit del Turisme de la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre. Una celebració que

aquest any ha arribat a la seva dissetena edició i que ha reunit representants del sector turístic públic i privat de la demarcació. Els premiats de la celebració van ser el Patronat Municipal de Turisme de Salou i Joan Vilà.

El nou material audiovisual en format DVD de Salou, elaborat des del Patronat Municipal de Turisme d'aquest municipi i que presenta una imatge de Salou atractiva i renovada, va ser el material guardonat des del Patronat de Turisme de la Diputació amb el Premi Jordi Cartanyà dintre la categoria de promoció del litoral. La categoria de promoció de l'interior va ser declarada deserta pel jurat. El Premi Costa Daurada, per altra banda, que va dirigit a persones o organitzacions que hagin dut a terme alguna activitat de gran importància i transcendència per la promoció, la imatge i la millora de les infraestructures i serveis efectua-

ats en el sector turístic de la demarcació, es va lliurar a Joan Vilà i Bosch. Natural de l'Esplugu de Francolí, Joan Vilà és director general de la divisió Online Destination Services i membre del Consell de Direcció del grup First Choice.

Durant la trobada es va aprofitar per fer balanç de la temporada i es va destacar que prop de 4 milions de turistes han visitat la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre en el que portem d'any i fins el 15 de novembre s'han registrat més de 20.770.000 pernотacions.

La comunicació va ser el fil conductor de l'acte, que va comptar amb la presència del president de la Diputació de Tarragona, Joan Aregio, el president delegat del Patronat de Turisme de la Diputació, Albert Vallvé i el secretari de Comerç i Turisme del Govern de la Generalitat, Oriol Balaguer, entre d'altres.

JURISPRUDÈNCIA REFERENT A LA PRESCRIPCIÓ DE COBRAMENT DE QUOTES D'URBANITZACIÓ

Jaume Borja i Carles

Tècnic de BASE - Gestió d'Ingressos

Neus Ollé Povill

Lletrada dels Serveis Jurídics Municipals de la Diputació de Tarragona

La Sala 3a del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en sentències 103/2005 (JUR 2005/83528) i 677/2005 (JUR 2006/45113), ha fixat el criteri que el termini de prescripció del dret al cobrament de les quotes d'urbanització és de deu anys. Els arguments en què fonamenta aquesta decisió són bàsicament els següents:

A las cuotas urbanísticas no les resulta aplicable la prescripción del ámbito tributario. El giro de cuotas urbanísticas no deja de ser un sistema para atender al justo reparto de beneficios y cargas urbanísticas entre los propietarios afectados, por lo que, a falta de disposición específica en una norma con rango de Ley (en Cataluña, la Llei d'urbanisme 2/2002 tampoco recoge esta cuestión) deberá estarse de forma supletoria a lo dispuesto para la prescripción de acciones personales sin término especial de prescripción en la normativa civil, que será el Código Civil, en su artículo 1964 (quinze años), salvo que el Derecho Civil propio de

cada Comunidad Autónoma disponga otro plazo. En consecuencia, estando en Cataluña, el plazo para reclamar el pago de las cuotas urbanísticas liquidadas prescribiría, en las fechas aplicables a los autos, a los treinta años, conforme al artículo 344 del Decreto Legislativo 1/84 que aprobó el Texto Refundido de la Compilación del Derecho Civil de Cataluña (actualmente sería aplicable la Llei 29/02, primera Ley del Código Civil de Cataluña, de 30 de diciembre, publicada en el DOGC de 13 de enero de 2003, en cuyo artículo 121.20 se establece el plazo de diez años para las acciones personales).

Fins ara, el criteri jurisprudencial més estès ha estat i segueix estant (excepte per al TSJC) que, atès que les quotes d'urbanització són ingressos de dret públic, encara que no siguin tributaris, el seu termini de prescripció es regeix per la Llei general pressupostària (cinc anys amb l'anterior LGP i quatre anys des de l'entrada en vigor de la Llei 47/2003 LGP).

Aquest criteri es fonamenta en els següents motius jurídics que compartim plenament. Com s'ha dit, les quotes d'urbanització són ingressos de dret públic no tributaris i, per tant, es regeixen per la normativa urbanística. Són obligacions pecuniàries, derivades d'obligacions *ex lege* i, en concret, de l'execució del planejament urbanístic. Els subjectes passius de les quals són els propietaris de terrenys inclosos en l'àmbit d'actuació urbanística (polígon d'actuació o unitat d'actuació en sòl urbà, i sector en sòl urbanitzable). En el sistema de compensació són exigides per la Junta de compensació i en la modalitat de cooperació són exaccionades per l'administració actuant. En tots dos casos poden ser exigides utilitzant la via de constrenyiment.

Com a ingrés de dret públic, estarien incloses en la referència residual que contempla l'art. 2.1, apartat h), del Reial decret legislatiu 2/2004, pel qual s'aprova el

text refòs de la Llei reguladora de les hisendes locals, «las demás prestaciones de derecho público».

Pel que fa a la institució de la prescripció del deute i, atès que les quotes d'urbanització són ingressos de dret públic no tributaris, no es subjecten als terminis establerts per la Llei general tributària, sinó que es regeixen pels terminis establerts per la Llei general pressupostària. Fins i tot, l'anterior reglament general de recaptació en l'art. 59 establia el següent: *El plazo de prescripción de las deudas de derecho público no tributarias se regirá por lo que dispongan las normas con arreglo a las cuales se determinaron y, en defecto de éstas, la Ley General Presupuestaria.*

En concret, en l'art. 15 de la Llei 47/2003, de general pressupostària, s'estableix el termini de quatre anys per a què operi la prescripció del dret a reconèixer o liquidar crèdits a favor de la Hisenda Pública:

DRET DE L'ADMINISTRACIÓ AL

DERECHOS DE LA HACIENDA PÚBLICA:

Artículo 15

1. Salvo lo establecido por las Leyes reguladoras de los distintos recursos, prescribirá a los cuatro años el derecho de la Hacienda Pública:

a) A reconocer o liquidar créditos a su favor, contándose dicho plazo desde el día en que el derecho pudo ejercitarse.

b) Al cobro de los créditos reconocidos o liquidados, a contar desde la fecha de su notificación, o, si ésta no fuera preceptiva, desde su vencimiento.

2. La prescripción de los derechos de la Hacienda Pública se interrumpirá conforme a lo establecido en la Ley General Tributaria y se aplicará de oficio.

Aquest criteri és el que apliquen altres tribunals superiors de diverses comunitats. A tall d'exemple mencionem la següent sentència:

JUR 2004/225274
STSJ MURCIA 399/2004

TERCERO Despeja la jurisprudencia la cuestión de la naturaleza jurídica de las cuotas de urbanización. Por un lado, las considera ingresos públicos, como señala la STS 10 junio

1998: «El deber de sufragar los costes de urbanización constituye una obligación ob rem que se impone a los titulares dominicales de los terrenos afectados, quienes quiera que sean (art. 83 TR LS), y que por tratarse de una obligación de derecho público no puede ser modificada por pactos de derecho privado que, si bien pueden surtir plenos efectos entre las partes interesadas, no pueden vincular a la Administración ni desplazar la titularidad del deber contributivo...». Por otro lado las excluye de los tributos, diferenciándolas de las contribuciones especiales: «En el sistema de cooperación es el Ayuntamiento el que ejecuta las obras de urbanización, pero con cargo a los propietarios (arts. 131.1 TRLS [RCL 1976, 1192] y 186.2 RD 3288/1978 de 25 Ago. [RCL 1979, 319] Reglamento de Gestión Urbanística), de suerte que lo procedente son cuotas de urbanización y no contribuciones especiales, lo que implica la inaplicabilidad al supuesto litigioso a la normativa propia de dicha figura tributaria (TS 3ª Secc. 1ª S 3 Mar. 1989). Es obvio que no puede aplicarse el plazo de cuatro años para la prescripción de estas obligaciones, porque como hemos visto estas cuotas no tienen carácter tributario, pero sí que tienen el carácter de obligación de derecho público. Para la cobranza de tributos y de las cantidades que como ingresos

de Derecho público debe percibir la Hacienda de las Entidades Locales, el art. 2, 2 de la LRHL (RCL 1988, 2607 y RCL 1989, 1851) remite a la normativa del Estado, conforme a los procedimientos correspondientes, siendo aplicable el art. 59 del RGR según el cual el plazo de prescripción de las deudas de derecho Público no tributarias se regirá por lo que dispongan las normas con arreglo a las cuales se determinaron y, en defecto de éstas, la Ley General Presupuestaria (RCL 1988, 1966 y 22876) . La Ley General Presupuestaria 47/2003 de 26 de noviembre (RCL 2003, 2753), establece un plazo de prescripción de cuatro años (art.15), pero dicha Ley ni aún rige (entra en vigor el 1 de enero de 2005, según la disp. Adicional quinta, salvo alguna excepción), ni por la cronología del procedimiento sería aplicable. Por tanto hay que acudir al art. 40 de la LGP vigente (RDLeg 1091/88 de 23 septiembre), que determina el plazo de cinco años para la prescripción, tanto para reconocer o liquidar créditos a su favor como para el cobro de

los reconocidos o liquidados, desde la fecha de su notificación o su vencimiento, si no fuere preceptiva.

Per tant, és evident que hem de respectar el criteri de la Sala 3a del TSJC, malgrat que no la compartim, atès que en definitiva és qui interpreta l'aplicació pràctica de la norma que el legislador posa a l'abast dels ciutadans i de l'Administració. D'altra banda, aquest criteri suposa un major benefici per a l'Administració en perjudici del ciutadà a l'hora d'aplicar la figura de la prescripció en l'àmbit de les quotes urbanístiques.

No obstant això, hem de ressaltar que no coneixem cap pronunciament del Tribunal Suprem sobre aquesta qüestió (via recurs de cassació ordinari o recurs de cassació en unificació de doctrina) que es decanti, o bé cap a la postura seguida per part del nostre TSJ o bé cap a la posició de la resta de tribunals superiors de les altres comunitats autònomes, de manera que fixi un criteri únic i definitiu.

CONCLUSIONES

A la vista de les discrepàncies existents entre la teoria seguida per part del TSJ de Catalunya, que estableix el termini de prescripció per recaptar les quotes urbanístiques en el termini de 10 anys i la d'altres Tribunals Superiors de Justícia que el fixen en el termini de 4, per entendre que es tracta d'un ingrés de dret públic, la nostra recomanació és que els ajuntaments segueixin el criteri més restrictiu, el dels 4 anys, sense perjudici que puguin aplicar la teoria del nostre Tribunal Superior de Justícia per recaptar aquelles quotes urbanístiques que es troben liquidades, però encara sense cobrar, després de transcorreguts 4 anys.

àmbit ECONÒMIC

COMPTABILITZACIÓ D'OPERACIONS

Josep Maria Seró Domènech

Cap dels Serveis Econòmics del SAM

D'acord amb l'article 51 del Real decret legislatiu 2/2004 que aprova el text refós de la Llei d'hisendes locals: «Per atendre necessitats transitòries de tresoreria, les entitats locals podran concertar operacions de crèdit a curt termini, que no excedeixi d'un any, sempre que en conjunt no superin el 30% dels seus ingressos liquidats per operacions corrents en l'exercici anterior. Si l'operació ha de realitzar-se dins del primer semestre de l'any en curs sense que s'hagin procedit a la liquidació de l'exercici anterior, en aquest cas es tindrà en consideració la liquidació de l'exercici anterior a l'últim liquidat.»

En aquesta consulta analitzarem com s'han de comptabilitzar les

esmentades operacions de tresoreria i les diferents modalitats que s'utilitzen al respecte.

Primer de tot cal dir que la comptabilització té caràcter no pressupostari i aquest es formalitza al compte 522 (deutes per operacions de tresoreria). I que la simple concertació d'una pòlissa de crèdit (operació de tresoreria) no comporta assentament, sí en canvi en les diferents disposicions així com en els seus reintegraments.

Tanmateix, hem de dir que els interessos meritats per la disposició sí són pressupostaris i es comptabilitzaran a la corresponent partida del capítol III del pressupost de despeses (despeses financeres).

PRIMERA MODALITAT

Es concerta una pòlissa de 10.000 EUR. La pòlissa de crèdit està vinculada a un compte corrent.

Es realitza un pagament del compte de la pòlissa.

Primer hem de disposar:

D	H
1.000 (57xx)	a 522 1.000

En què el compte 57xx és el compte corrent de la pòlissa.

I, el compte 522, el que ens indica del que anem disposant i saldo creditor del que devem per operacions de tresoreria.

Simultàniament, comptabilitzarem el pagament a la partida corresponent del pressupost de despeses:

Un ADOP contra el compte 57xx:

A	0030	a	004
D	004		005
O	2-6		400
P	400		57xx

De manera que el compte 57xx el tenim a zero. Així ha de ser, doncs, els diners disposats són diners gastats, i el saldo del compte 522, com hem dit, ens indica el disposat i el que es deu per aquest concepte. El saldo creditor del compte 522 haurà de coincidir sempre amb el saldo de l'extracte del banc on ens indiquen el que hem disposat de la pòlissa de crèdit.

En el supòsit que entri un ingrés de 300 EUR al compte de la pòlissa en concepte de cobrament de tributs:

NS DE TRESORERIA

Comptabilitzem el RD-I a la partida corresponent del pressupost d'ingressos al compte de la pòlissa:

D	H
300 430	α 7 300
300 57xx	430 300

En aquest cas, al compte corrent de la pòlissa entrarien 300 EUR. I això ha servit per minorar el saldo que l'Ajuntament deu per aquest concepte. Així que simultàniament s'haurà de fer aquest assentament:

D	H
300 522	α 57xx 300

De manera que al compte de la pòlissa torna a no figurar-hi res, com ha de ser. I el compte 522 tindrà un saldo creditor de 700 EUR, que és la diferència entre les disposicions (pagaments) i els reintegraments (ingressos).

SEGONA MODALITAT

La pòlissa de crèdit no està vinculada a cap compte corrent determinat.

De manera que cada vegada que disposem farem l'ingrés al compte operatiu amb el qual operarem en base al saldo disponible, tan si procedeix de la pòlissa com d'altres mitjans.

La pòlissa concertada és de 10.000 EUR, en disposem 5.000.

D	H
5.000 57xx	α 522 5.000

I amb el saldo que tinguem al compte 57xx realitzarem els pagaments que escaiguin, alhora que els ingressos que vagin entrant no modificaran per a res l'import que hem disposat de la operació de tresoreria que romandrà inalterable fins que no en tornem a disposar o optem per minorar el saldo amb amortitzacions par-

cials, o bé cancel·lar-lo en la seva totalitat.

En aquests dos supòsits l'assentament serà:

D	H
522	α 57

pels imports que escaiguin.

TERCERA MODALITAT

Primer de tot hem de dir que aquesta modalitat no reflecteix la imatge fidel de les operacions financeres-econòmiques de l'Ajuntament. Encara que sabem que alguns ajuntaments ho comptabilitzen així.

Utilitzarem l'exemple de la primera modalitat. I, en aquest cas, la pòlissa de crèdit està associada a un compte corrent:

En el moment de la concertació de la pòlissa es considera que es disposa tot (cosa que no és així)

D	H
10.000 57xx	α 522 10.000

En realitzar el pagament de 1.000 EUR, s'acostuma a fer un ADOP contra el compte corrent de la pòlissa (57xx) de manera que aquest disminueix el saldo. I el compte 522 queda igual i ens diu que ho devem tot.

En comptabilitzar l'ingrés dels 300 EUR esmentats en el pri-

mer exemple, s'acostuma a fer un RD-I contra el compte corrent de la pòlissa (57xx) de manera que aquest augmenta el saldo. I el compte 522 continua dient-nos que ho devem tot.

Imaginem-nos que ara s'acaba l'exercici i les dues úniques operacions han estat les que s'han esmentat.

Al compte corrent de la pòlissa 57xx hi tenim un ingrés fictici de 10.000 EUR, un pagament de 1.000 EUR i un ingrés de 300 EUR. De manera que el saldo (al marge d'altres operacions que hi pugui haver) és de 9.300 EUR. I el saldo de la pòlissa (522) continua essent de 10.000 EUR. Lògicament, la diferència entre ambdós saldos (10.000-9.300), 700 EUR, és la quantitat que s'ha disposat i que es deu.

Per la qual cosa, al terme de l'exercici, el que s'hauria de fer seria una regularització per deixar el compte 522 per l'import del que es deu, i el saldo del compte corrent a zero:

D	H
9.300 522	α 57xx 9.300

Ara sí que es reflecteix la realitat, malgrat que les diverses comptabilitzacions en l'exercici no han obeït a una imatge fidel relativa a les diferents disposicions i reintegraments de l'operació. Tanmateix, sí que en roman arranjat al terme.

àmbit de RECURSOS

LA PREVENCIÓ DELS RISCOS LABORALS ALS PETITS

| Miquel Vendrell Garcia

Cap de la Secció de Serveis generals de la Diputació de Tarragona

Ja han passat més de deu anys des de l'aprovació de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals. Estem, doncs, davant d'un període de maduració prou important que fa pensar en un desenvolupament i una implantació molt avançats d'aquesta llei. Totes les organitzacions grans i, per tant, els ajuntaments de grans dimensions inclosos, tenen els seus serveis de prevenció propis o aliens que desenvolupen les tasques que la llei els encomana. Però les obligacions en aquest àmbit no distingeixen entre organització gran o petita i, per tant, els ajuntaments de dimensions reduïdes també estan obligats a complir amb la normativa corresponent.

En el cas dels petits i mitjans municipis, és evident que la millor opció és la contractació d'un servei de prevenció aliè. Un servei de prevenció aliè que realitzarà unes tasques determinades, però que serà

responsabilitat de la corporació realitzar-ne el seguiment. A aquests efectes, disposar d'un treballador designat que faci els treballs d'enllaç i control entre el servei de prevenció aliè i l'ajuntament es fa molt necessari. Aquest treballador hauria de tenir com a mínim la formació del curs bàsic de prevenció de tal manera que els coneixements adquirits li permetran fer d'interlocutor amb els tècnics del servei de prevenció, amb els representants dels treballadors i amb l'administració corresponent en casos d'inspecció i consultes.

El conjunt de documents i activitats que cal realitzar i controlar en l'àmbit de la prevenció seran els següents:

Pla de prevenció

Haurà d'incloure l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràcti-

ques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos dins l'empresa, en els termes que reglamentàriament s'estableixin. El document ha de ser aprovat per la direcció.

Avaluacions de riscos

Haurà d'incloure la identificació i avaluació dels riscos de tots els llocs de treball d'acord amb la seva probabilitat i severitat. També es tindran en compte les situacions especials dels treballadors, i es proposaran mesures correctores. Aquesta avaluació s'haurà de fer inicialment i es revisarà de forma periòdica quan es produeixi un accident o incident, o quan es modifiqui alguna de les condicions del lloc o de les persones assignades.

Aquestes tasques les ha de realitzar un tècnic del servei de prevenció.

Planificació de l'activitat preventiva

És un document bàsic de treball per seguir l'activitat preventiva de l'organització en què es descriuen les tasques que cal realitzar, les responsabilitats, els terminis i els costos. Aquest treball l'hauria de realitzar la persona designada de l'ajuntament per fer el seguiment de la prevenció amb la supervisió d'un tècnic del servei de prevenció.

Informació i formació dels treballadors

El treballador ha de ser informat dels riscos del seu lloc de treball, les mesures que ha

HUMANS

S MUNICIPIS

prendre per minimitzar-los i els equips de protecció individual que ha d'utilitzar, així com les mesures d'emergència en cas d'incidents. Aquesta informació s'ha de donar quan entra un nou treballador, i cada vegada que es modifiqui l'avaluació del seu lloc.

A més a més, el treballador haurà de ser format en l'àmbit de la prevenció d'acord amb un pla de formació específic.

La tasca d'informació l'hauria de fer el treballador designat a partir de la informació subministrada pel tècnic corresponent, i la formació ha de ser impartida per personal degudament qualificat

Planificació i simulacions davant situacions d'emergència

S'hauran de definir els plans d'autoprotecció dels edificis i realitzar els corresponents simulacres. Serà responsabilitat dels tècnics dels serveis de prevenció amb el suport del treballador designat

Vigilància de la salut

La vigilància de la salut és una revisió mèdica en funció dels riscos del lloc de treball. El treballador designat ho hauria de gestionar a través del servei de prevenció aliè.

Inspeccions dels llocs de treball

Tant els tècnics del servei de prevenció aliè com el treballador designat hauran de fer inspeccions periòdiques dels riscos dels llocs de treball.

Observacions de l'activitat laboral

Tant els tècnics del servei de prevenció aliè com el treballador designat hauran de fer observacions de l'activitat del treballadors i veure quines millores es poden aplicar per reduir o suprimir els riscos.

Equips de protecció individual

Com a conseqüència de les avaluacions de riscos s'hauran d'adquirir i subministrar els

corresponents equips de protecció individual als treballadors amb la corresponent informació sobre la seva utilització. Aquesta tasca li correspondria al treballador designat.

Investigar els accidents i incidents

Cada vegada que es produeixi un incident o un accident, el treballador designat, recolzat pel tècnic del servei de prevenció en funció de la gravetat, ha de fer una investigació de les causes i establir les possibles mesures perquè no es repeteixi.

Realitzar la coordinació d'activitats empresarials

Una part importantíssima de la tasca que ha de realitzar el treballador designat és la de demanar tota la informació de seguretat i salut a totes les empreses que prestin serveis a l'ajuntament, així com subministrar-los la informació dels riscos del propi edifici on hagin de desenvolupar la seva activitat.

Fer un seguiment i avaluar el conjunt de l'activitat preventiva

S'hauran de definir un conjunt d'indicadors i mantenir-los a fi

i efecte de tenir prou informació per prendre decisions.

Definir propostes de millora

En funció de l'avaluació dels indicadors definits, i amb l'informe del treballador designat i el tècnic del servei de prevenció aliè, la direcció establirà propostes de millora per retroalimentar el sistema de gestió.

Tot aquest conjunt d'actuacions ha d'anar sota el paraigua d'un sistema de gestió basat en la millora contínua, i s'ha d'assumir i impulsar la prevenció des de la direcció política i tècnica com un actiu dins els valors de l'organització.

Per tant, no és suficient plantejar la seguretat i salut en el treball des d'un punt de vista legalista i d'estricta compliment de la normativa, sinó que s'ha d'anar més enllà i reflectir l'esperit que el legislador va voler plasmar en la llei, que no és altre que fomentar la cultura del treball sense riscos, sense accidents i sense malalties laborals. La responsabilitat és de tots, començant per la cúpula organitzativa, però aquí, el paper d'un treballador designat a tal efecte que faci el seguiment de les actuacions i dinamitzi la penetració de la prevenció a tots els nivells és fonamental.

LA RECAPTACIÓ EXECUTIVA DE LES MULTES DE TRÀNSIT

| Alberto Callau López

Cap de recaptació executiva de BASE - Gestió d'ingressos

INICI I EVOLUCIÓ DEL TRACTAMENT DE MULTES

A mitjan any 2005, BASE Gestió d'Ingressos va posar en funcionament el mòdul de Gestió Integral de Multes de Trànsit (e-GIMT), com a eina que facilités als municipis de la província que així ho desitgessin un sistema integral de gestió, tramitació i recaptació d'infraaccions i sancions de trànsit.

Transcorregut ja un any des de la instauració de l'esmentat sistema, i havent delegat les seves competències en BASE, fins ara, més de vint municipis, ens trobem que nombrosos expedients dels que es van iniciar mitjançant denúncia en aquest període, han avançat per les successives fases fins arribar al procediment de constrenyiment.

En aquest sentit, i segons dades corresponents a mitjan setembre de 2006, es corrobora que s'han passat a executiva 67.496 multes, de les quals han estat cobrades dins de les actuacions pròpies del procediment administratiu de constrenyiment 16.150 (680.000 EUR), mentre que 535 han resultat donades de baixa per diferents

motius (prescripció, estimació de recursos, etc.).

Com a conseqüència de la finalització del període voluntari de les esmentades sancions, s'han incoat expedients executius a 34.174 infractors (el que suposa una mitjana de dues sancions per infractor), dels quals, 11.867 expedients executius ja han estat finalitzats.

FUNCIONS DE LES MULTES I LA DIFICULTAT EN LA SEVA RECAPTACIÓ

Resulta evident que la funció d'ordenació del trànsit, així com la funció de disminució de la sinistralitat impliquen —tal com s'indica en l'exposició de motius de Text Articulat de la Llei sobre Trànsit, Circulació de Vehicles a Motor i Seguretat Vial— «l'obligada intervenció dels poders públics en el manteniment de la seguretat de la circulació viària, i això comporta la tramitació de les denúncies i imposició de sancions de trànsit».

Però està empíricament demostrat que no n'hi ha prou amb la mera imposició de sancions per conscienciar els

conductors de la necessitat d'observar les normes de circulació. És precís implantar, alhora, un sistema que permeti el cobrament d'aquelles sancions imposades i no ingressades a l'Administració per pròpia voluntat dels infractors, amb l'inconvenient afegit per als serveis de recaptació dels curts períodes de prescripció regulats per a les multes de trànsit respecte a deutes de caràcter tributari (un any en comptes de quatre anys).

Per a tothom són coneguts els casos d'ajuntaments que després de realitzar una gran tasca de gestió en la tramitació de denúncies i imposició de sancions n'obtenen posteriorment uns *ràtios* escassos de cobrament, tant en període voluntari com en període executiu. I és precisament l'existència d'un sistema òptim de gestió recaptadora en període executiu el que provocarà un major percentatge de cobraments en període voluntari.

Des de BASE - Gestió d'Ingressos s'ha realitzat un gran esforç, material i humà, per poder adaptar els sistemes de gestió recaptadora ja existents per a deutes originats per tributs i altres ingressos de dret públic, al cobrament de les sancions de trànsit.

PUNTS FORTS DE BASE EN LA RECAPTACIÓ DE MULTES

El gran avantatge que suposa l'àmbit territorial competencial de BASE (tota la província de Tarragona), així com l'experiència de més de deu anys en recaptació executiva, ha permès implantar uns sistemes àgils de notificacions de constrenyiment i de pràctica d'embarcament, perquè, partint de zero, s'estiguin aconseguint uns percentatges de cobrament en període voluntari que continuen millorant respecte a l'inici del funcionament del mòdul de l'e-GIMT.

DESENVOLUPAMENT DEL PROCEDIMENT DE CONSTRENYIMENT

Atenent-nos al procediment executiu, una vegada notificada la provisió de constrenyiment de la sanció i transcorreguts els terminis de l'art. 62.5 de la Llei 58/2003, general tributari (LGT), poden iniciar-se les actuacions d'embarcament sobre el patrimoni del deutor encaminades al cobrament del deute. Recordem que des de l'entrada en vigor de l'actual LGT (juliol de 2004) ja no és necessari el tràmit de la provisió d'embarcament, atès que en la pròpia provisió de constrenyiment s'ordena

l'embargament de béns en cas de no realitzar-se el pagament del deute.

Les esmentades actuacions d'embargament s'han de practicar, de conformitat amb l'art. 169 de la LGT, seguint un ordre de prelación en el tipus de béns a embargar. Aquest ordre de prelación fixa nou tipus diferents de béns (lletres a) a i) de l'art. 169.2 LGT).

El primer tipus de béns que ens trobem són diners en efectiu o en comptes oberts en entitats de crèdit. Per dur a terme l'embargament de comptes, les entitats locals s'han d'acollir al denominat quadern 63, que regula un sistema mecanitzat d'embargaments i aixecaments d'embargament amb l'AEB (Associació Espanyola de Banca), la CECA (Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi) i la UNACC (Unió Nacional de Cooperatives de Crèdit).

Aquest sistema permet l'intercanvi de fitxers a través d'Edi-tran per realitzar embargaments en les 35 entitats financeres que operen a través d'alguna sucursal a la província de Tarragona.

Com a resultat dels primers embargaments de comptes fets, el següent quadre permet observar l'índex d'efectivitat obtingut en els embargaments sol·licitats, per a les dues entitats de major implantació al territori provincial:

Els anteriors resultats, al voltant d'un 55% sobre el nombre de deutors i un 33% sobre l'import sol·licitat, són superiors a les mitjanes que històricament es vénen registrant en la resta de deutes, essent a prop del 40% de deutors i del 25% d'import.

Deixant de banda altres tipus de béns de l'art. 169 LGT, l'obtenció d'informació, localització, trava o captura dels quals poden resultar molt complicats, i només es realitzaran de forma puntual, les actuacions de BASE estaran centrades bàsicament —en funció de l'import dels deutes perseguits— en els embargaments de sous, salaris o pensions, embargament de béns immobles, i embargament de béns mobles (de forma gairebé exclusiva vehicles).

Respecte a l'embargament de sous i salaris, fins ara, la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) —administració amb què es realitzen de forma massiva els intercanvis d'informació de deutors que siguin treballadors per compte aliena i percebin nòmines que puguin resultar embargables— emparant-se en diversos informes de l'Agència de Protecció de Dades, només cedeix informació encaminada al cobrament de deutes de caràcter tributari.

Recentment s'ha sol·licitat formalment a la Tresoreria General de la Seguretat Social

l'ampliació d'aquesta cessió d'informació als casos en què els deutors ho siguin per deutes originats per sancions de trànsit. Així, doncs, actualment BASE resta a l'espera de la decisió que en el seu cas adopti l'organisme competent de la TGSS sobre l'ampliació de la cessió d'informació.

Per altra banda, l'art. 169 LGT situa preferentment la pràctica d'embargaments de béns immobles al de béns mobles, la qual cosa suposa practicar abans un embargament sobre un pis, local o finca que sobre un vehicle. No obstant això, generalment són molt pocs els deutors que acumulen un suficient nombre de sancions perquè seguint aquest precepte no s'infringeixi el principi de proporcionalitat.

Com l'art. 169 LGT estableix en el seu apartat 4, paràgraf segon, «A sol·licitud de l'obligat tributari es pot alterar l'ordre d'embargament si els béns

que assenyalen garanteixen el cobrament del deute amb la mateixa eficàcia i promptitud que els que preferentment hagin de ser travats i no es causi amb això perjudici a tercers.»

Partint d'aquesta possibilitat que la pròpia LGT assenyalen, per part de BASE, com a criteri general, quan s'hagi identificat el deutor com a titular del vehicle, i amb caràcter previ a l'anotació de l'embargament al Registre Mercantil (secció de béns mobles) s'indicarà al deutor que s'ha optat per embargar aquest bé, abans de procedir a l'embargament d'immobles de la seva titularitat, alterant l'ordre de prelación en virtut del principi de proporcionalitat, i atorgant-li termini perquè en cas de no estar d'acord amb l'esmentada actuació així ho manifesti i assenyalen altres béns sobre els quals poder practicar la trava, en virtut del fixat per l'art. 162.1, paràgraf segon de la LGT.

CONCLUSIONS

- L'abast i efectivitat de la recaptació executiva influeix directament en la millora dels ràtios de cobrament de multes en període voluntari.
- L'agilitat del sistema implica que la majoria dels expedients de multes són per imports de quantia reduïda, la qual cosa permet el seu cobrament en via executiva amb l'embargament de béns situats en les primeres posicions de l'ordre de prelación (embargament de comptes).
- L'àmbit competencial territorial de BASE permet realitzar actuacions executives sobre un major nombre de deutors i béns.

	Sol·licitud embargament	Retenció practicada
Entitat (núm. expedients)	3.495	1.930
Entitat 1 (imports)	385.514 EUR	139.518 EUR
Entitat 2 (núm. expedients)	3.425	1.853
Entitat 2 (imports)	483.639 EUR	147.804 EUR

àmbit de TURISME

EL TURISME ORNITOLÒGIC A LES TERRES DE L'EBRE SERVEI DE LA DIVERSIFICACIÓ

Marta Farrero Muñoz

Adjunta a gerència - Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona

L'ORIGEN

El Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona a les Terres de l'Ebre es va posar en funcionament el setembre de 2005 i, com a pas previ per tal de preparar el pla d'actuació per al 2006, va convocar el Consell de Marca per tal de realitzar una sessió de treball que ajudés a delimitar les ori-

entacions que calia seguir per tal de desenvolupar la marca Terres de l'Ebre.

Aquesta reunió es va estructurar en dues parts:

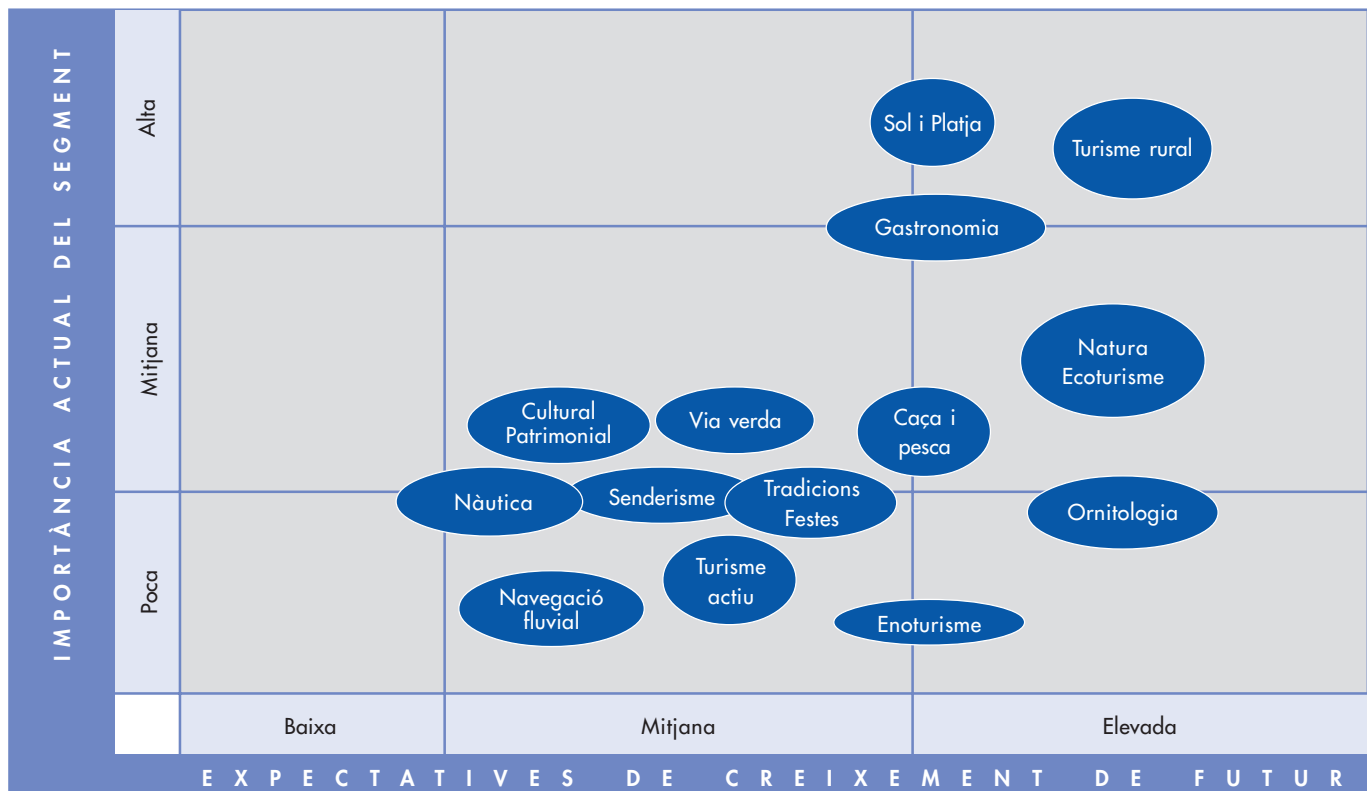
- Plantejament estratègic.
- Anàlisi dels productes i objectius operacionals per al 2006.

El primer que es va definir van ser els atributs de la marca, entesos com les característiques inequívocues que identifiquen la marca turística Terres de l'Ebre, és a dir, aquells elements més identificatius de cara als usuaris. Així doncs, el que es va acordar va ser reforçar el caràcter propi i natural de les Terres de l'Ebre respecte a d'altres des-

tinacions turístiques, fent una especial referència a la seva autenticitat i ruralitat.

A més a més, es van identificar els objectius genèrics agrupats en tres categories: identitat, professionalització i difusió i també els possibles productes susceptibles de conformar l'oferta turística de les Terres de l'Ebre per tal d'esbrinar quina

Taula 1: Matriu de productes.

BRE, UN INSTRUMENT MÉS AL

estratègia calia seguir amb cada producte. Per això es va treballar una matriu de posicionament atenent a dues variables, la importància actual del producte i les expectatives de creixement futur (taula 1). D'aquesta matriu es definien com a productes estrella el turisme rural, el litoral i la gastronomia, però també es va observar que el turisme ornitològic, l'ecoturisme, la caça i la pesca eren productes amb elevades expectatives de creixement futur i que calia treballar d'una manera acurada.

A la taula 1 es poden observar a més de la seva importància actual, les expectatives de creixement; com més a dalt del gràfic més important és per al sector i com més a la dreta, més possibilitats té en un futur de convertir-se en un producte estrella.

Cal ser conscients que darrere el fenomen «turisme» el que es persegueix és una activitat econòmica que generi valor

afegit per al territori i la seva gent. D'aquesta manera s'ha d'entendre que els recursos hauran de ser visitables, vendibles i generadors de satisfacció per als turistes. El mateix esforç que permetrà ordenar els recursos per tal de transformar-los en productes, reclama que no es perdi de vista prèviament la forma en què després hauran de sortir al mercat. Sovint s'ha interpretat el patrimoni natural com un element de consum complementari per als visitants que arriben amb altres motivacions. És una utilitat que no hem de descuidar, però no és la més important.

PERFIL DEL TURISTA ORNITOLÒGIC

El turisme ornitològic també conegut com «birdwatching» consisteix en l'observació d'aus en el seu hàbitat natural i per a aquells qui tenen aquesta afició, és la seva principal motivació de vacances. Els amants de les aus volen veure espècies poc comunes i rares,

per la qual cosa poden pagar elevades sumes de diners. Aquests turistes acostumen a viatjar fora de temporada, tenen majoritàriament una educació superior i coneixements sobre ecologia i conservació. Aquesta característica és molt important, ja que busquen reduir l'impacte ambiental en els diferents ecosistemes que visiten per tal de mantenir l'equilibri en la natura.

TIPOLOGIES DE BIRDWATCHERS

Es poden diferenciar en tres categories o microsegments, segons el seu grau d'activitat, despesa per viatge i equipament, així com afiliació a associacions ornitològiques i clubs:

1. Casuals: acumulen llistes d'entre 200 i 300 espècies d'ocells.

2. Entusiastes: les seves llistes es mouen entre les 400 i 500 espècies d'ocells.

3. Fanàtics (també anomenats twichers): tenen llistes de més de 600 espècies d'ocells i poden arribar a ser molt competitius.

Segons una enquesta de la Universitat de Stanford, 69 milions d'americans majors de setze anys practiquen aquesta afició. Al Regne Unit trobem l'associació ornitològica més important del món amb més d'un milió d'associats i és per això que es considera en aquest moment, el país amb major mercat potencial per al turisme ornitològic (també per proximitat i facilitat per fer la visita). I com es pot apreciar en la taula 2 el nombre de socis de les diferents associacions als Estats Units i a Europa és força important.

Taula 2: Nombre de socis de diverses associacions.

País	Entitat	Núm. socis
Regne Unit	The Royal Society for the Protection of Birds (RSPB)	1.049.332
EUA	Audubon	550.000
Alemanya	German Society for Nature Conservation (NABU)	405.000
Holanda	Netherlands Society for the Protection of Birds (VBN)	125.000
Bèlgica	BirdLife Belgium (Natuurpunt - natagora)	65.205
Suïssa	SVS/BirdLife Switzerland	57.000
Itàlia	Lega Italiana Protezione Uccelli (LIPU)	42.000
França	Ligue pour la Protection des Oiseaux (LPO)	35.000
Dinamarca	Dansk Ornitologisk Forening (DOF - BirdLife DK)	13.000
Suècia	Swedish Ornithological Society (SOF) (SOF)	11.000
Estat espanyol	SEO/BirdLife	8.000
Irlanda	BirdWatch Ireland	5.000

LA SITUACIÓ A L'ESTAT ESPANYOL

A l'Estat espanyol aquest tipus de turisme es troba en un estat incipient, encara que algunes comunitats autònomes, com Extremadura o Andalusia, tenen diferents iniciatives i són cada cop més les cases rurals que ofereixen aquesta activitat. Dins del Pla d'Impuls del Turisme de natura de la Secretaria General de Turisme es pretén recolzar el producte de turisme ornitològic mitjançant accions d'estudi i disseny de producte. En aquests moments la Secretaria General de Turisme, està desenvolupant un estudi de la demanda de turisme ornitològic a Extremadura com a zona pilot per, en un futur, recolzar la creació del producte. Mitjançant aquests estudis es definiran les actuacions per impulsar aquest sector.

LA PROJECCIÓ DEL BIRDWATCHING A LES TERRES DE L'EBRE.

Les Terres de l'Ebre presenten totes les característiques per a convertir-se en una destinació obligatòria per als amants de les aus. Aquí es troba la zona

humida més important de la costa mediterrània, però també es poden observar ocells des de les abruptes i enigmàtiques muntanyes dels Ports. El 70% de la població mundial de la gavina corsa nidifica al delta de l'Ebre, l'exòtic gran flamíngoc es troba a milers; tant els xatracos i martinets com les diferents rapinyaires que habiten a les muntanyes se'n troben en gran nombre i són d'una gran singularitat a les Terres de l'Ebre; hi ha una població d'ocells de gran atractiu que nidifiquen i hi viuen tot l'any.

La feina del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona a les Terres de l'Ebre en aquest primer any ha estat intentar ordenar el producte i valorar la seva potencialitat. Calia editar un material coordinat per un especialista que conegués el producte. En aquest cas ha estat un ornitòleg que dóna suport com a guia a un tour operador anglès de birdwatching, per tant coneix el territori i les seves especificitats, així com les necessitats dels turistes. També s'ha inclòs en aquesta campanya de publicitat un original

CONCLUSIONS

Per acabar, cal remarcar que la idea central d'aquest article és que el birdwatching és un segment de mercat molt interessant per la tipologia del públic: mitjana edat, classe mitja-alta, respectuós amb el medi ambient... Que si bé és cert que segurament no ofereix perspectives d'un gran nombre de turistes també ho és que permet un creixement sostingut.

PER A MÉS INFORMACIÓ

<http://revista.consumer.es/web/es/20060201/medioambiente/?print=true>

Birdlife Internacional 2006

www.articlesbase.com/lang/es/nature-articles/bird-watching-is-a-recreation-any...

www.infoecologia.com

www.biologia.org

West, S. (2004): «Where the birds are in northeast Spain»

de birdwatching per poder fer insercions publicitàries en revistes especialitzades de cara a l'any que ve.

S'ha participat amb estand propi a la fira Delta del Po, a Itàlia, el mes d'abril passat i s'ha contactat amb els tour operadors que hi eren presents. A més a més, s'han visitat les fires de Rutland, al Regne Unit, i la d'Holanda, on s'han efectuat

entrevistes amb els tour operadors que hi eren presents als quals se'ls va lliurar informació de les Terres de l'Ebre i se'ls convidava a visitar-lo. Fruit d'aquestes entrevistes ja s'han produït les primeres visites el tour operador Birdwatching Breaks, el tour operador Greenways of England i està prevista la del tour operador Island Holidays Plus, tots tres anglesos.

àmbit **JURÍDIC**

DESPESES DE REPRESENTACIÓ I DEFENSA JUDICIAL DE MEMBRES DELS ENS LOCALS EN ELS PROCEDIMENTS PENALS

Pere-Joan Torrent i Ribert
Advocat

INFORME

Despeses de representació i defensa judicial de membres dels ens locals en els procediments penals.

Supòsits de fet

1.1. És freqüent que els membres de les corporacions locals, i especialment els alcaldes, siguin objecte de denúncies o querelles que donen lloc a procediments penals dirigits contra ells, per actuacions o omissions en virtut del càrrec públic que ostenten.

1.2. Si bé no és tan freqüent, cal dir que el mateix pot succeir amb actuacions penals dirigides contra funcionaris i empleats locals.

1.3. També es dona el cas en què és l'Ajuntament el que promou per denúncia o que-

relli una acció penal dirigida contra algú en concret, en defensa de l'honorabilitat i dignitat de l'ens local en general.

1.4. Amb no tanta freqüència, també pot succeir que els membres de la corporació, els funcionaris o els empleats, vegin atacat el seu honor per escrits o manifestacions calumnioses o injurioses de tercers, i demanin que l'Ajuntament interposi accions penals o civils en la seva defensa.

1.5. Un dels problemes que sovint es planteja dins de l'ens local en els supòsits anteriors és saber si és legal que l'Ajuntament es faci càrrec de les despeses de representació i defensa jurídica ocasionades en els procediments penals dirigits contra els membres de la corporació, o contra els funcionaris i empleats locals.

Fonaments de dret

2.1. Actuació penal promoguda per l'Ajuntament.

No hi ha cap mena de dubte que les despeses de representació i defensa de l'Ajuntament en les actuacions penals promogudes per denúncia o querella del propi l'Ajuntament han de ser assumides per la corporació, ja que és una actuació de l'Ajuntament, que no han de suportar ni l'alcalde ni els regidors de l'equip de govern que l'hagin aprovat. Considerem que aquesta qüestió està fora de dubte, i és irrellevant que la denúncia o querella hagi estat arxivada per l'òrgan judicial competent o hagi finalitzat amb sentència absoluta.

2.2. De la mateixa manera, opinem que no hi ha cap inconvenient que l'ens local as-

sumeixi les despeses de la representació i defensa dels membres de la corporació, funcionaris o empleats, per la interposició de procediments judicials penals o civils en defensa de l'honor d'aquells, sempre que es qüestioni la seva actuació pública, estrictament derivada dels càrrecs que ostenten, i no hi hagi cap presumpció de certesa en imputacions fetes per tercers. És evident que abans de prendre aquesta decisió, caldrà fer una anàlisi de cada cas concret.

2.3. Actuacions penals dirigides contra l'alcalde, regidors, funcionaris i empleats municipals.

Per tant, centrarem l'informe en estudiar l'altre supòsit enunciat al principi: si la corporació pot assumir les despeses judicials de representació i defensa de l'alcalde i dels re-

gidors que es veuen inculpats o denunciats en diversos procediments judicials.

Diguem des d'un principi que la qüestió no és pacífica per la manca de legislació clara, i perquè la jurisprudència sempre és casuística i a vegades no uniforme.

2.4. Falta de legislació sobre la matèria.

El primer que cal constatar és la sorprenent realitat que no existeix cap precepte legal ni reglamentari que reguli aquesta matèria, dins de la normativa estatal o autonòmica sobre règim local.

2.4.1. Pel que fa als funcionaris locals (no als membres de les corporacions locals) la legislació vigent estableix principis genèrics que vénen a dir: «Les entitats locals han de protegir el seu personal en l'exercici de les seves funcions (...) Els funcionaris locals tenen el dret de ser assistits i protegits per l'entitat local envers qualsevol amenaça (...) o atemptat contra la seva persona per raó de l'exercici de les seves funcions.»

En realitat aquests preceptes tampoc regulen el dret dels funcionaris locals a ser defensats per l'ens local en els procediments penals dirigits contra la seva persona. Però

almenys aquestes normes donen peu a una interpretació en aqueix sentit, cosa que no es pot fer amb els càrrecs electes, perquè no hi ha preceptes similars.

2.4.2. En canvi, pel que fa a les autoritats, funcionaris i empleats de l'Administració general de l'Estat, l'article 2 de la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat. Estableix el següent:

«En los términos establecidos reglamentariamente, los Abogados del Estado podrán asumir la representación y defensa en juicio de las autoridades, funcionarios y empleados del Estado, sus Organismos públicos a que se refiere el artículo anterior y Órganos Constitucionales, cualquiera que sea su posición procesal, cuando los procedimientos se sigan por actos u omisiones relacionados con el cargo.»

Aquesta norma pot aplicar-se als ens locals, com a dret supletori.

2.4.3. Però, referent a això, és curiós el que disposa la recent Llei 22/2006, de 4 de juliol, de capitalitat i règim especial de Madrid, en el seu article 29:

«Artículo 29. - Representación y defensa en juicio de autoridades y empleados públicos.

En los términos que se establezcan por el Pleno, los letrados del Ayuntamiento de Madrid podrán asumir la representación y defensa en juicio de las autoridades, funcionarios y empleados del Ayuntamiento o de sus Organismos autónomos y Entidades públicas empresariales, cualquiera que sea su posición procesal, cuando los procedimientos se sigan por actos u omisiones relacionados con el cargo y no exista conflicto de intereses.»

Hem volgut citar aquesta norma, malgrat que no es pot aplicar a aquest cas, perquè la considerem interessant com a criteri, i perquè incorpora la exigència de «la no existència d'un conflicte d'interessos».

2.4.4. També considerem interessant destacar el que estableix l'article 9 de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals:

«Article 9.- Assegurança

1. Els professionals titulats tenen el deure de cobrir mitjançant una assegurança els riscos de responsabilitat en què puguin incórrer a causa de l'exercici de llur professió.

2. En el supòsit de professions col·legiades, els col·legis professionals han d'adoptar les mesures necessàries per a pro-

moure i facilitar el compliment suficient del deure d'assegurança de llurs col·legiats.

3. Els professionals que actuïn exclusivament al servei d'una administració pública no han de complir el requisit de l'assegurança per responsabilitat. Aquesta assegurança tampoc no és obligatòria en el cas que l'activitat professional s'exerceixi exclusivament per compte d'altri que ja tingui assegurada la cobertura pels riscos de l'activitat que comprèn l'exercici de la professió.

A la vista d'aquesta normativa, creiem de tot punt aconsellable que els ajuntaments tinguin contractada una assegurança de responsabilitat civil que cobreixi l'exercici professional de tot el seu personal, funcionari o laboral.

2.5. Jurisprudència sobre el reemborsament de les despeses pagades per l'alcalde o regidor, una vegada finalitzat el procediment penal.

Davant la falta de legislació concreta sobre el cas, no queda altra solució que acudir a la jurisprudència.

I pel que fa a això, el Tribunal Suprem s'ha pronunciat amb claredat sobre el cas del membre de la corporació local que ha suportat i pagat les despeses de representació i defensa en un procés penal, i una ve-

gada finalitzat amb absolució (ja sigui per sobreseïment o sentència absoluta) reclama a l'ens local que li reemborsi l'import de les referides despeses. Sembla clar que l'alcalde i els regidors tenen aquest dret, així com també els funcionaris i els empleats públics.

Així ho estableixen algunes sentències, i en especial la sentència del Tribunal Suprem de 4 de febrer de 2002, Sala 3a, Secció 4a, ponent Excm. Sr. Juan-Antonio Xiol Ríos (Aranzadi RJ 2002/6788). En el Fonament de Dret 3r d'aquesta sentència es diu el següent:

«TERCERO.- Tratándose de gastos de representación y defensa en un proceso penal, la corporación puede, en uso de la autonomía local, considerarlos como indemnizables a título de gastos ocasionados en el ejercicio del cargo, siempre que no concurran circunstancias que obliguen a calificarlos como gastos realizados en interés propio o a favor de intereses ajenos al general de la entidad local. Para ello es necesario que se cumplan las siguientes exigencias:

a) Que hayan sido motivados por una inculpación que tenga su origen o causa directa en la intervención del miembro de la corporación en una actuación administrativa o de otra índole realizada en el

cumplimiento de las funciones atribuidas por las disposiciones aplicables a su actividad como tal miembro de la corporación o en cumplimiento o desarrollo de acuerdos de los órganos de ésta. Estos gastos debe entenderse, en principio, que se trata de gastos generados con ocasión del ejercicio de sus funciones, pues la causa remota de la imputación penal radica en una conducta de estas características.

b) Que dicha intervención no haya sido llevada a cabo con abuso, exceso, desviación de poder o en convergencia con intereses particulares propios de los interesados o del grupo político o de otra índole al que pertenecen susceptibles de ser discernidos de los intereses de la corporación, pues en tal caso la actuación no puede considerarse como propia del ejercicio de la función, sino como realizada en interés particular, aunque externa o formalmente no sea así.

c) Que se declare la inexistencia de responsabilidad criminal por falta objetiva de participación o de conocimiento en los hechos determinantes de la responsabilidad penal, la inexistencia de éstos o su carácter lícito. De haberse contraído responsabilidad criminal no puede entenderse que la conducta realizada lo haya sido en el ejercicio de sus funciones, sino abusando de

ellas. De no haberse probado la falta de participación en hechos penalmente reprochables, aun cuando concurran causas subjetivas de exención o de extinción de la responsabilidad criminal, cabe estimar, en atención a las circunstancias, que los gastos de defensa no dimanen del ejercicio de las funciones propias del cargo, dado que no puede considerarse como tales aquellas que objetivamente hubieran podido generar responsabilidad criminal.

Este último requisito dimana del hecho de que la responsabilidad penal es de carácter estrictamente personal e individual, pues descansa en el reconocimiento de la culpabilidad de la persona. En consecuencia, la carga de someterse al proceso penal para depurar dicha responsabilidad es también, en principio, de naturaleza personal. De este principio general deben sin embargo excluirse aquellos supuestos en los que el proceso conduce a declarar inexistente la responsabilidad penal por causas objetivas ligadas a la inexistencia del hecho, falta de participación en él, o carácter lícito del mismo. En este supuesto, en efecto, el imputado lo ha sido por indicios creados por una apariencia falsa, a los que el ordenamiento jurídico da incluso en algunos casos el tratamiento

propio de un error judicial objetivo (v. gr., artículo 294 de la Ley Orgánica del Poder Judicial, interpretado por la jurisprudencia). El carácter suficiente o no de la exculpación o absolució para determinar el carácter indemnizable de los gastos de representación y defensa debe ser apreciado en cada caso examinando las circunstancias concurrentes a tenor de las decisiones adoptadas por los Juzgados y Tribunales del orden jurisdiccional penal.»

2.6. Possibilitat que l'ens local assumeixi de forma prèvia les despeses judicials en els procediments penals contra autoritats, funcionaris i empleats locals.

Una vegada hem deixat clar que l'Ajuntament pot reemborsar als membres de la corporació, funcionaris i empleats l'import de les despeses de representació i defensa judicial dels procediments penals un cop ha quedat provada la no culpabilitat d'aquells, queda per estudiar si és possible que l'ens local assumeixi des d'un principi les esmentades despeses, abans de saber el resultat sobre la presumpta culpabilitat del membre de la corporació.

Diguem que la nostra resposta és afirmativa, amb tres condicions:

a) Que es tracti d'actuacions penals a causa de les accions o omissions dels membres de la corporació, en l'exercici dels seus càrrecs.

b) Que no existeixi conflicte d'interessos entre la defensa del propi Ajuntament i la defensa del membre de la corporació.

c) Que, si finalment l'alcalde o regidor és declarat responsable penal per la comissió d'un delicte o falta amb intencionalitat o culpa o negligència greu, haurà de reemborsar a l'ens local les despeses pagades per aquest, per aplicació de l'article 145.2 de la Llei 30/1992.

Aquesta doctrina, que creiem justa i ponderada, ve fixada i corroborada per la sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, d'1 de desembre de 2000, Sala Contenciosa Administrativa, Secció 1a (Aranzadi RJCA 2001/290). És una sentència magistral al nostre criteri, ja que resol diverses qüestions, sense gaires precedents, i sempre amb una lògica aclaparadora.

En el Fonament de Dret 4t de l'esmentada sentència, s'estableix:

«CUARTO. En lo atinente al motivo impugnatorio referido a la impropiedad de que el Ayuntamiento asuma el coste de la representación y defen-

sa de los concejales y exconcejales querrellados, la misma debe de ser analizada partiendo del hecho de que la querrela se interpone contra los concejales y exconcejales en razón de la adopción de un acuerdo municipal.

Centrada así la cuestión, debe de señalarse —en primer lugar— que la legislación local no contiene una previsión expresa acerca del supuesto en cuestión, pues la única al respecto es la del artículo 78.1 de la Ley reguladora de las Bases del Régimen Local, «Los miembros de las corporaciones locales están sujetos a responsabilidad civil y penal por los actos y omisiones realizados en el ejercicio de su cargo. Las responsabilidades se exigirán ante los Tribunales de Justicia competentes y se tramitarán por el procedimiento ordinario aplicable», sin que se contenga referencia a la posibilidad de representación y defensa en juicio a cargo de la entidad. Por tanto nos encontramos ante una decisión municipal que no tiene previsión normativa en favor ni en contra (lo que quiere decir que no existe un derecho legalmente establecido del concejal a exigir la defensa, pero tampoco una prohibición legal de ello), debiendo, pues, juzgarse con arreglo a los criterios que sirven para enjuiciar el ejercicio de potestades discrecionales (control por los

hechos determinantes, por los principios generales y por el fin).

En este sentido, parece que concurre el hecho determinante de la asunción por el Ayuntamiento del coste de la defensa —el que se trate de una querrela formulada en razón de actos de ejercicio del cargo y, obviamente, no interpuesta por el propio Ayuntamiento—, así como que no estamos en presencia de una inadecuación al fin o desviación de poder, puesto que no aparece ni se alega otra finalidad distinta de la propia de procurar defensa a los miembros de la corporación respecto de hechos relativos al ejercicio del cargo. En cuanto a la adecuación a los principios generales del ordenamiento, resulta que el acuerdo es conforme con los mismos —en este caso, principalmente, el de eficacia de la actuación administrativa (artículo 103 de la Constitución Española y el de igualdad en el acceso a los cargos públicos (artículo 23 de la Constitución)—, puesto que la eventualidad de tener que estar asumiendo los costes de la representación y defensa en juicio por los actos propios del cargo, podría virtualmente obstar el eficaz ejercicio de la función, así como limitar el acceso a ésta a las personas que por su capacidad económica pudieran atender este coste. En este sentido —de conformidad con los principios generales del ordenamien-

to— es de destacar cómo la solución adoptada por el Ayuntamiento demandado, se encuentra recogida genéricamente, en el artículo 2 de noviembre, de Asistencia Jurídica al Estado e Instituciones Públicas, en el que se establece que «En los términos establecidos reglamentariamente, los Abogados del Estado podrán asumir la representación y defensa en juicio de las autoridades, funcionarios y empleados del Estado, sus Organismos públicos a que se refiere el artículo anterior y Órganos Constitucionales, cualquiera que sea su posición procesal, cuando los procedimientos se sigan por actos u omisiones relacionados con el cargo», lo cual significa que la solución municipal no es contradictoria, ni ajena, a la seguida legalmente en el ámbito de otras Administraciones públicas.»

En consecuencia, parece que no es contrario al ordenamiento jurídico el que el Ayuntamiento acuerde asumir la defensa en juicio de sus autoridades y funcionarios, siempre, claro está, que se trate de actos relativos al ejercicio del cargo y a salvo la posibilidad de resarcirse de tales gastos, al amparo y en los términos del artículo 145 de la Ley 30/1992, si la autoridad o funcionario resultare finalmente condenado.»

2.7. Els regidors afectats no estan obligats a abstenir-se.

Per últim queda per resoldre una qüestió, que val la pena tractar-la, atesa la seva importància pràctica.

És probable que, ja sigui a la Junta de Govern local, ja sigui al Ple de la corporació amb motiu d'una probable modificació del pressupost, els regidors afectats pels procediments penals hagin de votar algun acord relacionat amb la previsió pressupostària, aprovació o pagament de les despeses judicials dels esmentats procediments o interposició d'una denúncia o querrela en defensa del seu honor.

Hom diria que en tenir un interès directe en l'assumpte, s'haurien d'abstenir, per aplicació de l'article 76 de la Llei 7/1985, en relació a l'article 28 de la Llei 30/1992. D'aquesta manera, en el supòsit probable que els membres de l'oposició votessin en contra, no es podrien prendre acords sobre aquests assumptes.

La nostra opinió, avalada per la jurisprudència, és que els regidors afectats no s'han d'abstenir en aquest tipus d'acords, ja que es tracta d'una matèria que pertany a l'estatut dels membres de la corporació.

Una vegada més considerem magistral el que en diu la sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana d'1 de desembre de

2000, en el Fonament de Dret segon:

«Sin embargo, entiende la Sala que la mencionada causa de abstención no puede aplicarse en el caso de que se trate de cuestiones relativas al estatuto de los miembros de la corporación —puesto que en tales casos sería imposible el que la misma adoptara acuerdos en la materia— debiendo de reservarse para los casos en los que se trata de un asunto en el que el concejal tenga un interés directo de carácter personal (como afirma la dicción literal del precepto transcrito), en el sentido de ajeno al ejercicio de su función pública. Otra interpretación llevaría al absurdo de que cuando se trata, por ejemplo, de fijar las retribuciones de los miembros electos con dedicación exclusiva o las dietas o asistencias de los demás, o cualquier otra cuestión atinente a los propios concejales, no podría el Consistorio adoptar el acuerdo y así resultaría inane la previsión normativa del artículo 75.2, entre otros. En consecuencia, versando el presente caso de una cuestión eminentemente relativa al estatuto del miembro electo de la corporación local —cual se trata de la defensa en juicio de los concejales respecto de las acciones contra ellos interpuestas por el ejercicio de su cargo—, no puede entenderse que se trate de una cuestión en la que los concejales afectados debieran de abstenerse de votar».

CONCLUSIONS

- Considerem que és completament legal i obligatori que un ajuntament assumeixi les despeses de representació i defensa judicial ocasionades per les actuacions penals en els procediments iniciats pel mateix ajuntament.
- Opinem que l'ens local, prèvia una anàlisi de cada cas concret, pot assumir les despeses de representació i defensa dels membres de la corporació, funcionaris o empleats locals, derivades de la interposició d'accions civils o penals en defensa de l'honor d'aquells, sempre que es qüestioni la seva actuació pública, estrictament derivada del càrrec que ostenten.
- Pensem que els ajuntaments poden fer-se càrrec des d'un principi de les despeses de representació i defensa dels membres de la corporació, dels funcionaris i dels empleats locals, imputats o denunciats en qualsevol procediment penal, sempre que ho siguin per accions o omissions en virtut dels càrrecs que ostenten, i que no existeixi conflicte d'interessos entre la seva defensa i la defensa de l'ajuntament.
- Si algun dels imputats o denunciats finalment fos declarat culpable penalment, haurà de reemborsar a l'ajuntament les despeses ocasionades, si la seva actuació és qualificada com intencionada, o amb negligència o culpa greu.
- Els regidors afectats no han d'abstenir-se si participen en la votació de qualsevol acord relacionat amb aquesta matèria, ja sigui a la Junta de Govern local o al Ple de la corporació.

àmbit de **MEDI AMBI**

LEGISLACIÓ AMBIENTAL SECTORIAL QUE APORTA CR

Àlex Soler García de Oteyza
Consultor ambiental

Núria Rovira Costas
Tècnica de medi ambient del SAM

L'AVALUACIÓ AMBIENTAL DELS PLANS I PROGRAMES EN L'URBANISME: UNA PORTA OBERTA CAP A UNA NOVA GENERACIÓ DEL PLANEJAMENT

La incorporació del concepte d'informe ambiental i el nou procediment d'avaluació ambiental de plans i programes que ha d'acompanyar a bona part de les figures de planejament urbanístic ha suposat un veritable canvi en la pràctica de l'urbanisme per a tots els agents implicats. Aquest nou marc regulador ha creat un cert desconcert, alhora que obre l'oportunitat per a realitzar un bon planejament que cerqui la sostenibilitat ambiental i la cohesió social.

Es tracta, encara, d'un concepte nou que ha donat oportunitat a una nova generació de planejament: un planejament amb visió global, integradora dels paràmetres socioambientals i que ha obert la possibilitat d'incidir en la configuració del territori a tota una sèrie de professionals: enginyers agrònoms, forestals, ambientòlegs, geògrafs, geòlegs, biòlegs...

Com a conseqüència, el procediment de presa de decisions

en el planejament i els efectes pràctics de la seva posada en marxa, han estat modulats en certa manera, i s'han proposat canvis, modificacions i mesures preventives i correctores que permeten, encara d'una manera molt incipient, inserir la nostra activitat urbanitzadora d'una manera menys traumàtica en el territori. Així doncs, primerament l'informe ambiental i ara l'avaluació ambiental han representat el punt d'inflexió cap a un planejament que inclou els condicionants ambientals en la presa de decisions, si bé, des del nostre punt de vista, la fita ha de ser fins i tot més àmplia: entenent que en el mateix procés de redacció cal tenir en compte criteris urbanístics, econòmics, ambientals i també socials —i no només limitats a una memòria social centrada en l'habitatge, sinó també en la identitat i les estratègies de cohesió social—, tot integrant-hi la participació ciutadana i la prevenció prèvia, avaluant estratègicament diverses alternatives com a pas primer per decidir-ne la millor i incorporant, entre els factors de decisió de l'alternativa millor, la component ambiental.

Ara per ara, l'avaluació ambiental ve donada pel que marca

la legislació vigent (DL 1/2005 i el seu reglament, en el Decret 205/2006; també la Llei 9/2006 estatal), però també per l'experiència i el biaix concret que cada professional hi aporta i per les característiques del territori on s'ha de produir el desenvolupament urbanístic i la naturalesa d'aquest propi desenvolupament.

Tot sovint, però, ens oblidem que hi ha una ampla legislació sectorial, amb determinacions prou consistents, que hauria de definir d'una manera molt clara els aspectes diversos que tracta l'avaluació ambiental i, en molts casos, redefinir o determinar el propi plantejament de l'urbanista. Repassem-los.

LA DEFINICIÓ DEL SÒL NO URBANITZABLE: ÀMPLIA LEGISLACIÓ, POBRA APLICACIÓ

Un dels aspectes clau en un procés de planejament urbanístic és determinar allò que no es pot urbanitzar. Aquesta qüestió, que sembla de calaix, no sempre ha estat present en el procés de decisió. Sovint, el sòl no urbanitzable (SNU) no era més que un «negatiu», un «residu», simplement allò que «encara» no es planificava perquè no semblava haver-hi interès a curt i mig termini per fer-ho. El

SNU era una simple reserva de sòl i, com a tal, mancada de contingut o de justificació, de fet, la seva pròpia denominació «no urbanitzable» fàcilment ha portat aquestes connotacions.

La legislació urbanística actual ha intentat suplir aquestes mancances concebut el SNU en positiu, remarcant-ne els seus valors i definint amb claredat aquells espais on no es pot urbanitzar. De fet, l'article 9 del Decret legislatiu 1/2005 ja ens orienta tot dient: (...) «És prohibit d'urbanitzar i d'edificar en zones inundables i en altres zones de risc per a la seguretat i el benestar de les persones, salvant les obres vinculades a la protecció i la prevenció dels riscos. (...) El planejament urbanístic ha de preservar els valors paisatgístics d'interès especial, el sòl d'alt valor agrícola, el patrimoni cultural i la identitat dels municipis. (...) El planejament urbanístic ha de preservar de la urbanització els terrenys de pendent superior al 20%, sempre que això no comporti la impossibilitat absoluta de creixement dels nuclis existents».

L'article 32 del DL 1/2005 defineix que hi ha uns terrenys que han de ser no urbanitzables, que són els que no s'han de transformar per a protegir-ne

CRITERIS AL PLANEJAMENT URBANÍSTIC

L'interès connector, natural, agrari, paisatgístic, forestal o d'un altre tipus. Tanmateix, hi ha sòls que el planejament municipal pot considerar com SNU per raó de garantir la utilització racional del territori, la qualitat de vida i el valor agrícola dels terrenys inclosos en indicacions geogràfiques protegides o denominacions d'origen.

Com veïem, alguns motius per a la declaració del SNU són molt concrets, però d'altres entren de ple en el camp de la subjectivitat. Quins són els sòls d'interès natural, agrari, paisatgístic o forestal que cal evitar transformar? Quins sòls s'han de conservar com no urbanitzables per garantir la utilització racional del territori i la qualitat de vida? La legislació sectorial ens en dóna algunes respostes.

LA PROTECCIÓ DELS VALORS NATURALS: QUÈ SUCCEEIX FORA DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS?

La pràcticament oblidada Llei d'espais naturals (Llei 12/1985) defineix les figures de protecció especial existents al país (parcs nacionals, parcs naturals, reserves naturals, paratges naturals d'interès nacional) que hom entén que han de ser considerades com a SNU. El mateix passa amb els espais incorporats al Pla d'espais d'interès natural de 1992 (Decret 328/1992). Tot i així, no és tan conegut, i sovint porta a conflictes importants, l'article 11 de la Llei d'espais naturals diu que «Totes les zones humides han d'ésser preservades de les activitats susceptibles de provocar-

ne la recessió i la degradació mitjançant les normes corresponents aprovades pels departaments corresponents». A més, defineix les zones humides d'una manera molt àmplia, incorporant aiguamolls i maresmes temporals i, fins i tot, les d'origen artificial.

Ja que els aiguamolls tenen el mal costum de situar-se en zones més aviat planeres i tot sovint properes a la costa, hom pot entendre que hagin patit una notabilíssima destrucció per poder ser transformats per la urbanització. Aquesta pràctica ha continuat portant a conflictes fins a temps moderns (a casa nostra amb sucosos exemples com ara el Gorg a Creixell, els erms de la Tancada a Amposta, els sosars de Nen Perdut a Deltebre o les Madrigueres al Vendrell), que ha determinat nombrosa jurisprudència, algunes amb afectacions força importants de modificació del planejament (Sentència del Tribunal Suprem 23 abril 1996, que modifica el Pla general de Pals per donar protecció a aiguamolls; Sentència del TSJC de setembre 2005 que confirma la preservació dels aiguamolls de la pletera de Torroella de Montgrí).

Una altra llei tot sovint oblidada però amb repercussions sobre la definició del SNU és la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya. Considera que els terrenys forestals són tots aquells (article 2.1.) «sòls rústics poblats d'espècies arbòries o arbustives, de matolls i d'herbes, també els erms situats en els límits dels boscos que siguin necessaris per a la pro-

tecció d'aquests i els erms que, per llurs característiques, siguin adequats per a l'aforestació i la reforestació». Però l'important és que l'article 22.1 diu que «els terrenys forestals no afectats pels processos de consolidació i d'expansió d'estructures urbanes preexistents i que no formen part d'una explotació agrària, han d'ésser qualificats pels instruments de planejament urbanístic com a SNU». Es tracta d'un article que vol promoure nuclis urbans compactes, tot evitant l'aparició de nous sectors urbanístics deslliats de la trama urbana en espais que poden ser considerats com a forestals.

La Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE del Consell d'Europa, de 21 de maig de 1992) i la Directiva Aus prèvia (79/409/CEE, de 2 d'abril de 1979) són els instruments que han permès —o han obligat— als estats membres de la Unió a crear una xarxa d'espais naturals protegits —i per tant no urbanitzables— anomenada Xarxa Natura 2000, la proposta catalana de la qual es va aprovar el passat mes de setembre. Aquesta Xarxa està destinada a protegir espècies i hàbitats prioritaris i d'interès, qualificats així a tota la Unió. Tot i així, evidentment, la Unió Europea és conscient que no tot l'extens llistat d'hàbitats i espècies definits per la Directiva es troben només dins els espais de la Xarxa definits pels governs. En conseqüència, la presència d'aquests hàbitats o espècies fora d'espais protegits també pot donar lloc a la classificació d'aquests espais com a sòl no urbanitzable.

També la legislació de Protecció dels Animals (Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals i modificacions poste-

riors) pot incidir en el planejament urbanístic: l'article 19 diu que els instruments de planejament territorial i urbanístic han d'assegurar la preservació, manteniment i la recuperació dels biòtops i dels hàbitats de les espècies protegides. Per tant, la detecció de la presència d'espècies protegides pot tenir conseqüències urbanístiques.

Així doncs, aquesta legislació contribueix a definir el sòl no urbanitzable en funció dels valors naturals, alhora que li dóna contingut.

També hi ha altres arguments que poden influir a l'hora de determinar la necessitat d'un SNU per preservar els valors naturals, si bé amb una pobra cobertura legal: la presència d'espècies de flora protegides rares o amenaçades —amb una llista molt reduïda d'acord amb una legislació obsoleta que en breu canviarà—, la presència d'arbres monumentals i d'interès; la presència de zones declarades d'especial interès geològic; i fins i tot la declaració d'un espai com a connector ecològic. La futura llei de biodiversitat hauria d'incorporar noves possibilitats i criteris, com per exemple la possibilitat de declarar microreserves de flora sobre sòl no urbanitzable, com es realitza a la Comunitat Valenciana. Si no, pot passar que, donada la distribució puntual de moltes espècies de flora lligades a ambients específics, un sol desenvolupament urbanístic acabi amb la presència d'una espècie vegetal al país.

LA PROTECCIÓ DELS VALORS AGRARIS: ELS GRANS OBLIDATS

Veiem el que diu la Comissió Europea. En la Comunicació

«cap a una estratègia temàtica per a la protecció del sòl» —COM (2002) 179 Final— s'exposa el següent: «el sòl agrícola és un recurs inestimable i limitat, el valor del qual es deu a la tasca desenvolupada per l'home durant dècades i fins i tot segles. La degradació irreversible d'aquest recurs suposa no només destruir el bé més preuat dels agricultors, sinó hipotecar les oportunitats agrícoles de generacions futures». Així doncs, exposa clarament que la urbanització, o les seves expectatives, són el factor de degradació més important d'aquest recurs.

La declaració d'un SNU per protegir un espai agrícola ha deixat de ser una utopia, ja que actualment no només tenen vàlua en funció de la seva productivitat, sinó també, i cada cop més, pel seu valor ecològic, pel seu valor paisatgístic i identitari i per la seva funció social.

Així, actualment, en àrees molt urbanitzades com l'àrea metropolitana de Barcelona, s'han declarat SNU lligats a espais agrícoles concrets, amb nombrosos exemples de parcs agraris. Ara bé, fora dels espais on els conreus poden ser la darrera oportunitat de gaudir de l'aire lliure, la necessitat de protegir espais agrícoles sovint és infravalorada i infradimensionada per part dels redactors del planejament i d'aquells que intervenen en la presa de decisions. Al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre tot sovint l'espai agrari és l'exemple més clar de SNU de reserva per posteriors modificacions de planejament.

L'espai agrari no només té valor productiu, sinó que té valors estratègics i, per tant, no ha de ser considerat únicament com a relictual. Així es reflecteix en la legislació urbanística vigent, que ofereix la possibilitat de protegir sòls pel seu valor agrari.

I QUIN ÉS EL SÒL AGRARI QUE CALDRIA CLASSIFICAR COM A SÒL NO URBANITZABLE?

Des del nostre punt de vista, hi ha tres tipus de sòl agrari estratègics:

- D'una banda, els de major potencial productiu, que solen ser els sòls d'horta al·luvials, precisament els que solen tenir major pressió urbanitzadora perquè es troben prop de ciutats i viles i perquè són planers.

- D'altra banda, els sòls tradicionals de secà —oliverars, garroferars, vinyes, cereals— amb una alta biodiversitat, un extraordinari paisatge mediterrani i nombrosos exemples de cultura de la pedra seca considerada com a patrimoni cultural. Cal destacar que la *Ley 26/2005 (estatal) de 30 de noviembre, por la cual se modifica la Ley 49/2003, de 26 de noviembre, de arrendamientos rústicos*, determina la prohibició de l'eliminació per part de l'arrendatari d'elements no productius de la finca, com marges, cabanes, arbres, tot fent una remissió de la legislació ambiental i de protecció del patrimoni cultural i a la futura llei de contractes de conreus.

- Per últim, terrenys erms sovint situats en espais periurbans, potser abandonats, però amb potencial social (com per exemple per situar-hi horts de gestió pública) i amb un gran valor de límit. De fet, és diversa la legislació dels darrers anys que reforça aquests valors del SNU. Així, la Llei 18/2001, de 32 de desembre, d'orientació agrària diu, en el seu article 2, que entre les finalitats de la política de desenvolupament rural hi ha la de promoure el reconeixement social i ambiental de l'activitat agrària i el seu caràcter multifuncional, especialment en zones sota la influència de pressió urbanística.

El concepte de zones amb pressió urbanística sorgeix a l'article 4 (Línies d'actuació) i a l'article 5 (Objectius en l'àmbit del desenvolupament rural i equilibri territorial). La disposició addicional cinquena d'aquesta llei determina que el Departament d'Agricultura ha d'emetre informes durant la tramitació de figures de planejament urbanístic i que aquest informe serà vinculant quant als efectes i les repercussions que determinades actuacions poden ocasionar al funcionament normal de l'activitat de les explotacions agràries.

El Projecte de Llei de contractes de conreu (BOPC, 5-9-2005) determina en la seva exposició de motius: «(...) Atès que el sòl agrari és un bé escàs, la Generalitat entén que ha d'intervenir en aquelles zones del país on sigui necessari per portar a terme una política d'adquisició de terres amb la finalitat de preservar el sòl i l'activitat agrària». Aquest concepte estarà desenvolupat a l'art. 44.

LA PROTECCIÓ DEL PAISATGE: LA GRAN OPORTUNITAT?

Per què, quan anem per una carretera com la N-340 des de les comarques de Tarragona cap a Barcelona, pensem que tot està urbanitzat? Per què pensem que tota l'àrea metropolitana de Barcelona està construïda quan només ho està al voltant del 16%¹? La raó és senzilla: perquè la fragmentació, la no continuïtat de la superfície construïda amb habitatges, naus i instal·lacions arreu, ens genera una percepció de plena ocupació. Com diu el geògraf Francesc Muñoz, tot fent una comparativa domèstica i culinària, és com

l'efecte de cuinar salsa de tomàquet a la cuina i que se'n esquitxi la paret: tot sembla brut, quan en realitat només hi ha unes quantes taques de tomàquet dins el buit...

Per aquest motiu, i davant d'un ritme de transformació urbanística altíssim dels darrers anys, la consciència pel paisatge ha anat agafant moltíssima importància. Així, tant als mitjans de comunicació com entre els professionals del territori, i amb especial incidència en les diverses plataformes ciutadanes que han sorgit aquí i allà per lluitar contra projectes amb importants repercussions territorials, el concepte de «paisatge» ha anat agafant rellevància i ja es recull en el Decret legislatiu 1/2005, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme: el Decret no només fa referència al paisatge en la pròpia definició del desenvolupament urbanístic sostenible (art. 3) i en les directrius per al planejament urbanístic (art. 9). També s'hi refereix dins el sòl urbà (art. 58), però i, sobretot, en el sòl no urbanitzable:

- l'art. 47 estableix el paisatge com un dels criteris que justifica la inclusió d'una masia o casa rural dins el catàleg de l'article 50.2;

- els articles 48, 49 i 50 estableixen el procediment per a l'aprovació d'actuacions d'interès públic, noves activitats i projectes i recuperació de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable, respectivament. Dins d'aquests procediments és precís un estudi d'impacte paisatgístic, així com també, segons la disposició transitòria dotzena, per a l'autorització de la rehabilitació o la reconstrucció de masies i cases rurals en

¹ Ramon Folch, ecòleg, al seminari tècnic local de la Federació de Municipis de Catalunya (2003).

absència de catàleg, i per l'ampliació d'edificacions i activitats en sòl no urbanitzable

- L'article 67 estableix criteris paisatgístics entre els supòsits que justifiquen la redacció de plans especials urbanístics.

L'estudi d'integració paisatgística hauria d'incloure: una descripció inicial amb la diagnosi raonada de l'impacte potencial i una exposició de les mesures preventives i correctores que es proposa; una anàlisi i valoració integral del paisatge, i el suport visual que permeti justificar la integració de l'actuació i de les mesures preventives i correctores adoptades.

Però la legislació fins i tot ha anat més lluny fins arribar a convertir el «paisatge» en un subjecte de dret amb la darrera aprovació de la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge i el Decret 343/2006, de 19 de setembre, que desenvolupa la Llei. De fet, la preocupació per la conservació del paisatge té relació molt directa amb un urbanisme que, si bé ha tingut força cura en els darrers temps per millorar els entorns urbans, ha produït una degradació importantíssima dels espais lliures, expulsant-hi tota mena d'activitats impactants, disposades de manera anàrquica, i ha facilitat l'abandonament de cultius i usos tradicionals als espais periurbans.

La Llei 8/2005, inspirada en el Conveni Europeu del Paisatge:

- Determina, en el seu preàmbul II que les legislacions sectorials han de regular l'impacte paisatgístic de les actuacions urbanístiques i de les infraestructures productives i extractives, entre d'altres.
- L'article 1 (objecte) diu que aquesta llei impulsa la plena integració del paisatge en el planejament i en les polítiques

d'ordenació territorial i urbanístiques.

- L'article 2 (principis), cita que cal considerar les conseqüències sobre el paisatge de qualsevol actuació d'ordenació i gestió del territori i valorar els efectes de l'edificació sobre el paisatge.

- La llei determina la possibilitat de redactar Catàlegs de Paisatge, que poden derivar en Directrius de Paisatge amb caràcter normatiu, a incorporar als Plans Territorials Parcial i Plans Directors Territorials. També dona la possibilitat de redactar Cartes de Paisatge d'àmbit municipal, comarcal o territorial, instruments molt vàlids per determinar polítiques paisatgístiques i nivells de protecció que poden ser incorporats al planejament. Alguns exemples, com la Carta del Paisatge del Penedès o la del Priorat, associades a territoris que volen donar un valor afegit als seus productes agrícoles, ja s'estan implementant. I també com Flix, que ha sol·licitat la redacció de la Carta del Paisatge municipal mitjançant el suport de la Diputació a la redacció de projectes ambientals innovadors i sostenibles.

La protecció del paisatge, tot i les limitacions pròpies del seu caràcter subjectiu, pot ser una bona oportunitat, ja que és més fàcilment entès pels ciutadans. Segurament, hi haurà més consens en la preservació d'uns certs paisatges, associats a espais oberts, amb diversos elements, heterogenis, que no sobre la preservació d'hàbitats o espècies. Per anar a un extrem, possiblement els ciutadans acceptin millor la protecció d'un paisatge mixt de conreus, basses agrícoles i un petit rierol amb boscos de ribera, que no pas la protecció del mateix espai en base a la seva rica fauna de rèptils i amfibis. I no només això: ja és evident

que moltes reaccions ciutadanes a determinades actuacions urbanístiques i processos de revisió del planejament —amb el conseqüent conflicte urbanístic— han sorgit fruit de la creixent preocupació pel paisatge i per la seva associació a la identitat, a l'espai lliure i a la qualitat de vida.

En un estudi paisatgístic local caldria definir els punts d'observació existents, les diferents unitats del paisatge i la seva qualificació i les agressions internes i externes a aquest paisatge. Aquests elements permetrien definir els espais que han de ser preservats per criteris paisatgístics.

EL SÒL NO URBANITZABLE NO ÉS L'ÚNICA RESPOSTA

Tot sovint pensem que per protegir uns valors concrets d'un territori aquest s'ha de declarar SNU. Però això no és ben bé cert. Hi ha un ampli marge a jugar, tot i que les experiències siguin limitades, amb les extenses zones verdes inherents a qualsevol planejament urbanístic. Si aquestes se situen correctament en un territori, no com espais dissenyats només sota criteris urbanístics, sinó amb voluntat de preservar valors preexistents, poden aconseguir èxits molt importants. Arbres singulars, bosquets, màquies i brolles, elements paisatgístics interessants d'interès etnològic, basses de rec, relleus interessants, conreus tradicionals, poden trobar el seu lloc dins d'espais lliures ben dissenyats i amb objectius clars de conservar aquests valors i fins i tot potenciar-los com a clars referents identitaris.

Ens hauríem d'oblidar del disseny estandarditzat de zones verdes clòniques, amb gespes i palmeres, quatre gronxadors i

tres arbres exòtics esquifits, quant els mateixos elements del territori preexistent permeten crear zones verdes potents, amb personalitat, que insereixen el paisatge circumdant en l'entorn urbà, que apropen els ciutadans a la natura i que tenen potencial educatiu.

LA PROTECCIÓ ENVERS EL RISC AMBIENTAL; UNA RESPONSABILITAT INELUDIBLE

No volem acabar sense un apunt sobre el risc, tema força transcendent que donaria per un article monogràfic. En el nostre territori mediterrani, de clima sovint violent, d'alta incidència d'incendis forestals, d'orografia abrupta, el planejament ha de considerar el risc ambiental com un factor de primera magnitud. El risc d'inundabilitat —actualment força definit pels criteris hidroubanístics de l'Agència Catalana de l'Aigua— és bàsic i necessària d'estudis especialitzats molt detallats a escala local, considerant els efectes sinèrgics amb els desenvolupaments urbanístics previstos aigües amunt, que impermeabilitzen el territori i multipliquen l'escolament, tot sovint pulveritzant els càlculs i els períodes de retorn.

En àrees forestals —la major part del territori— s'han de considerar els factors de risc preveient franges perimetrals de seguretat en contacte entre les masses forestals i els sectors urbans i urbanitzables actuals i planejats.

Per últim, l'existència de línies d'alta o mitja tensió, els transformadors elèctrics o les antenes de telecomunicació haurien de suposar limitacions en franges concretes per la situació d'espais habitats.

L'entrevista

CHRISTIAN HELD

President de la "Associated European Energy Consultants" (AEEC)

Rechtsanwalt, Partner, Becker Büttner Held

QUINS SÓN ELS OBJECTIUS DE LA «ASSOCIATED EUROPEAN ENERGY CONSULTANTS» (AEEC)?

L'AEEC (Associated European Energy Consultants) és una associació europea per a l'assessorament energètic. Els seus socis són destacats experts en dret energètic i representen l'AEEC en gairebé tots els països europeus. Té com a objectiu principal permetre que les empreses membres assessorin conjuntament sobre projectes multinacionals i donin suport de manera individual als clients que tenen presència internacional. Per tant, dintre de l'AEEC els coneixements s'intercanvien contínuament i els problemes i els dubtes sobre temes d'energia i infraestructura són compartits. Així, un altre objectiu és treure profit del coneixement i l'experiència que els altres tenen en el camp de les legislacions europees.

QUINA PROPORCIÓ DE LA ENERGIA CONSUMIDA A EUROPA PROVÉ DE L'ENERGIA NUCLEAR I QUINA D'ALTRES FONTS D'ENERGIA?

La demanda actual d'energia primària es cobreix amb un 15% d'energia nuclear i un 6% d'energies renovables.

ALEMANYA ESTÀ REDUINT PROGRESSIVAMENT ELS SEUS NIVELLS D'ENERGIA NUCLEAR. COM HO ESTÀ FENT? QUINES ALTERNATIVES S'ESTAN DESENVOLUPANT? QUINA PROPORCIÓ DEL TOTAL DEL CONSUM D'ENERGIA PROVÉ D'ALTRES FONTS D'ENERGIA?

El 2002 va entrar en vigor la Llei sobre la retirada progressiva de la utilització de l'energia nuclear per a la generació comercial de l'electricitat. Els

nivells d'energia nuclear es redueixen prohibint la construcció de noves centrals energètiques i la limitació sobre la vida de funcionament residual de les centrals nuclears existents de 32 anys a partir de la posada en marxa. Després d'aquesta data, el dret d'operar de la planta nuclear caduca de forma automàtica. Segons aquesta temporalització, l'última central es tancarà el 2021, encara que la llei preveu que es pugui tancar més tard.

La demanda actual d'energia primària a Alemanya es cobreix amb un 12,5% d'energia nuclear i 4,6% d'energies renovables, sobretot el combustible sòlid auxiliar (44,9%), l'energia eòlica (16%), l'energia hidràulica (13%) i el combustible biogènic (13,5 %).

Alemanya pretén que la participació de renovables en el consum brut d'electricitat sigui almenys d'un 12,5% el 2010. L'objectiu a mig termini és incrementar la participació de renovables en el subministrament d'electricitat a un mínim del 20% i en el

consum d'energia primària a un mínim del 10 % abans del 2020. L'objectiu a llarg termini és proporcionar la meitat del subministrament d'energia en forma d'energies renovables abans del 2050. Per fer front a aquests objectius, Alemanya ha aprovat la Llei per donar prioritat a les fonts d'energia renovable (Erneuerbare-Energien-Gesetz). Aquesta llei obliga els operadors de les xarxes de subministrament d'energia a prioritzar la presència d'electricitat a partir de renovables en la xarxa i a pagar uns preus fixats. D'aquesta manera, es fomenta l'avenç d'energies renovables com ara l'energia eòlica, l'energia de la biomassa i l'energia solar.

QUIN ÉS EL SEU PUNT DE VISTA SOBRE LA SITUACIÓ ENERGÈTICA A ESPANYA I A CATALUNYA?

Considerem que les característiques principals de la situació actual del sector de l'electricitat a Espanya són:

- Hi ha un monopoli de molt poques empreses (principalment Endesa i Iberdrola).

- Espanya està aïllada d'altres països de la UE.

- Aquests fets són obstacles a la competència.

- Hi ha canvis continus en la normativa.

- La directriu 2003/54/CE s'està implantant (amb retard).

- GAS NATURAL i E.ON han fet una oferta per Endesa.

Els temes principals en el sector del gas són:

- Espanya està aïllada des del punt de vista del mercat.

- El gasoducte Algèria-Espanya s'ha construït fa poc. No obstant això, la infraestructura necessària encara no està completa.

- L'accés principal de gas natural és en forma de LNG a Barcelona (nord-est), via Cartagena (sud-est) i, fa poc, via Bilbao (País Basc).

- L'agent dominant és GAS NATURAL, que intentan comprar ENDESA.

- A la vegada, GAS NATURAL és un important productor independent d'energia IPP.

La situació a Catalunya és semblant:

- Endesa és un monopoli.
- Catalunya està aïllada d'altres països (sobretot a causa de l'oposició de la gent afectada per la línia d'alta tensió que s'ha de construir entre França i Espanya).

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA